

„Szervezetfejlesztés Pomáz Város Önkormányzatánál”

ÁROP-3.A.2-2013-2013-0018. kódszámú pályázat

Az önkormányzati feladatok átalakulásával kapcsolatban a támogató infrastruktúra és a szerződéses kapcsolatok felülvizsgálata, valamint a kiszervezett és kiszervezhető önkormányzati feladatok felülvizsgálata az új feladat-ellátási rendben.

2014. április 30.

Tartalomjegyzék

1. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	4
2. FŐ CÉLKITŰZÉSEK, ÉS MÓDSZERTAN	6
2.1 ELVÉGZENDŐ FELADATOK (RÉSZFELADATOK)	7
2.2 AZ ELEMZÉS MÓDSZERTANA	7
2.3 AZ ELEMZÉS FORRÁSAI.....	7
3. AZ ÚJ FELADATELLÁTÁSI MODELL JELLEMZŐI	8
3.1 STRUKTURÁLIS ÁTALAKÍTÁS	10
3.2 MAGYARORSZÁG GAZDASÁGI STABILITÁSÁRÓL SZÓLÓ TÖRVÉNY – ADÓSSÁGKELETKEZÉS ENGEDÉLYEZÉSE	10
3.3 AZ ÁLLAMHÁZTARTÁSRÓL SZÓLÓ 2011. ÉVI CXCV. TÖRVÉNY – KÖZPÉNZEKEL VALÓ GAZDÁLKODÁS	11
3.4 AZ ÖNKORMÁNYZATI FELADATOK KÖRÉBŐL KIKERÜLT ELEMELK.....	14
3.5 AZ ÖNKORMÁNYZATOK KÖTELEZŐ ÉS SZABADON VÁLASZTOTT FELADATAI AZ MÖTV. SZERINT.....	15
3.6 AZ ÖNKORMÁNYZATI KÖTELEZŐ ÉS SZABADON VÁLASZTOTT FELADATOK FINANSZÍROZÁSA	20
3.7 2014-ES KITEKINTÉS, VÁRHATÓ TOVÁBBI VÁLTOZÁSOK	26
3.8 A FELADATELLÁTÁS VÁLTOZÁS ÖSSZEGZÉSE	29
4. ÖNKORMÁNYZATI FELADATELLÁTÁS - KISZERVEZÉS	34
4.1 FELADATELLÁTÁS SAJÁT INTÉZMÉNY ÚTJÁN	36
4.2 FELADATELLÁTÁS SAJÁT TULAJDONÚ GAZDASÁGI TÁRSASÁGGAL	36
4.3 FELADATELLÁTÁS KISZERVEZÉSSSEL	36
4.4 FELADATELLÁTÁS CIVIL SZERVEZETEK ÚTJÁN	37
5. POMÁZ VÁROS TÁMOGATÓ INFRASTRUKTÚRÁJÁNAK BEMUTATÁSA	37
5.1 AZ ÖNKORMÁNYZATI FELADATOK ALAKULÁSA 2010-2014 KÖZÖTT	37
5.2 HELYZETELEMZÉS – ÖNKORMÁNYZATI FELADATOK 2014-BEN	42
5.3 A HIVATAL MŰKÖDÉSE	43
5.4 A FELADATELLÁTÁS INTÉZMÉNYRENDSZERE - AZ ÖNKORMÁNYZATI INTÉZMÉNYEK MŰKÖDÉSE	44
5.5 A FELADATELLÁTÁS INTÉZMÉNYRENDSZERE – AZ ÖNKORMÁNYZAT GAZDASÁGI TÁRSASÁGAI	46
5.6 A FELADATELLÁTÁS INTÉZMÉNYRENDSZERE - SZERZŐDÉSES SZOLGÁLTATÓK.....	47
5.7 A FELADATELLÁTÁS INTÉZMÉNYRENDSZERE - CIVIL RÉSZVÉTEL AZ ÖNKORMÁNYZATI FELADATOK ELLÁTÁSÁBAN	49
5.8 KÖTELEZŐ FELADATOK ELLÁTÁSA	50
5.9 ÖNKÉNT VÁLLALT FELADATOK RENDSZERE	58
5.9.1 A kötelező és az önként vállalt feladatokra fordított források.....	58
5.9.2 Feladat-ellátási térkép	58
6. SZERZŐDÉSES KAPCSOLATOKRA VONATKOZÓ ÁTFOGÓ MEGÁLLAPÍTÁSOK	61
7. PROBLÉMATERKÉP	61
7.1 AZONOSÍTOTT PROBLÉMÁK	61
7.2 SWOT-ANALÍZIS.....	62
8. GAZDASÁGI MUTATÓK, KÖLTSÉG-HASZONELEMZÉS	63
8.1 KÖLTSÉG-HASZONELEMZÉS MÓDSZERTANA.....	63
8.2 A KÖLTSÉG-HASZONELEMZÉS	65
9. AZ ÖNKORMÁNYZATI FELADATELLÁTÁSI MODELLRE ÉS A TÁMOGATÓ INFRASTRUKTÚRA FELÜLVIZSGÁLATÁRA VONATKOZÓ JAVASLATOK	67

10. IMPLEMENTÁCIÓS TERV.....	68
11. FELHASZNÁLT DOKUMENTUMOK.....	69

1. Vezetői összefoglaló

Az ÁROP 3.A.2-2013-2013-0018. számú projekt keretében jelen tanulmányban átvilágításra került Pomáz Város Önkormányzatának támogató infrastruktúrája, a főbb szerződéses kapcsolatok. Az elemzés tárgya volt az Önkormányzat által ellátott, kötelező és önként vállalt feladatok köre, az elvégzés módja és hatékonysága.

A vizsgálat során megállapítottuk, hogy az Önkormányzat 2010 óta jelentős hatékonyságjavító intézkedéseket hozott több hullámban, amelyek közül a legjelentősebb a „megörökölt adósságállomány” visszafizetése, valamint a pomázi támogató infrastruktúra feladatainak teljes újraértelmezése és átalakítása. Ezen felül egyrészt az átalakuló feladat-ellátási struktúra, másrészt a jelenleg is folyamatban lévő (illetve a jövőben is megvalósuló) intézményi átszervezések, összevonások miatt az Önkormányzat intézményi struktúrája letisztult. Fentiek alapján a szakértői véleményünk, hogy a feladatok ellátásának radikális átszervezése jelenleg nem indokolt, javaslatainkban arra törekedtünk, hogy a jelentősebb hatékonyságjavító intézkedéseket bemutassuk, illetve az esetleges hiányosságokra rávilágítsunk.

Mindezek figyelembe vételével a problématerkép megalkotása után az alábbi főbb javaslatot tettük a feladat-ellátással kapcsolatosan:

- Szállítói szerződések átvizsgálása, nyilvántartásuk rendszeres aktualizálása.
- Közbeszerzések szétaprózottságának megszüntetése, jogszabályi megfelelés biztosítása.
- Óvodai, bölcsődei telephelyek felülvizsgálata.
- Információszoftalkatás, tervezés informatikai támogatásának hiányosságainak megszüntetése.
- Zenekastély Üzemeltető Nonprofit Kft. feletti tulajdonosi joggyakorlás hiányosságai kiküszöbölése.
- Zenekastély Üzemeltető Nonprofit Kft. veszteségeinek minimalizálása, működésének és gazdálkodásának racionalizálása.
- Helyi közlekedés megoldása külső szolgáltatók igénybevételével.
- Turisztikai vonzerő növelésére tett lépések eredményességének fokozása, az e célból létrehozott egyesület tevékenységének, intézkedések hatásfokának fejlesztése.

A költség-haszon elemzés során feltártuk, hogy a fenti javaslatok implementálásával az Önkormányzat **a tanulmányban foglalt költségcsökkenést** érhet el a referencia-időszak során.

Budapest, 2014. április 30.

Lendvai Endre
ügyvezető
RESPNSUM Kft.

RESPNSUM Kft.
2092 Budakalász, József Attila u. 67.
Adószám: 14066759-2-13
számlaszám: 10918001-00000027-06440009
e-mail: responsum@responsum.hu
mobil: +36-30-000-8386

VANIN
Vezetési Tanácsadó Kft.
1028 Budapest, Szabadság u. 29.
Adószám: 23092994-2-41

Fekete Barbara
cégvezető
VANIN Kft.

2. Fő célkitűzések, és módszertan

Az önkormányzati rendszer gyökeres átalakítására került sor az elmúlt kormányzati ciklusban. A helyi önkormányzatok feladat- és hatáskörével, gazdasági-költségvetési és igazgatási szerepével, valamint a környező településekhez fűződő formális és informális viszonyaikkal kapcsolatban az elmúlt években több reformértékű jogszabály látott napvilágot. Ezek alapjaiban strukturálták át egyrészt a települések közszolgáltatásokhoz való viszonyát, a szolgáltatás megszervezésében betöltött szerepüket, másrészt az igazgatási-társulási funkcióikat.

Az önkormányzati rendszert érintő reformok legjelentősebb kereteit a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Möt.) jelöli ki, amely a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvényt (a továbbiakban: Ötv.) több lépcsőben helyezi hatályon kívül. Az Möt. lényegesen átalakította a helyi önkormányzatok feladatstruktúráját, az állam és önkormányzatok közötti viszonyrendszert.

Az önkormányzati igazgatást érintő változások indukálták azt, hogy az ÁROP-3.A.2 kódjelű pályázati felhívásban külön fejlesztési területként definiálták az alábbi témaköröket:

„Az önkormányzati feladatok átalakulásával kapcsolatban a támogató infrastruktúra és a szerződéses kapcsolatok felülvizsgálata, valamint a kiszervezett és kiszervezhető önkormányzati feladatok felülvizsgálata az új feladat-ellátási rendszerben.”

Tanulmányunk e témakörhöz kapcsolódóan mutatja be az új önkormányzati feladat-ellátási modellt, a finanszírozási környezet lényeges elemeit, továbbá az önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatok ellátási rendszerének, szerződéses kapcsolatainak bemutatásán keresztül Pomáz városának támogató infrastruktúráját. Külön fejezetet szentelünk a már kiszervezett és a jövőben kiszervezhető önkormányzati feladatoknak, a feladatoptimalizálás lehetőségeinek, melyeket a pályázatban vállalt költség-haszonelemzéssel támasztunk alá. Az önkormányzati feladatellátás új struktúrában történő megvalósítását a Projekt Implementációs Terv szerinti lépésekben lehet megvalósítani.

Jelen tanulmánynak nem része a hatékonyabb irányítást lehetővé tevő irányítási modell kidolgozása, az önálló résztanulmány tárgyát képezi.

2.1 Elvégzendő feladatok (részfeladatok)

A pályázatban vállalt alábbi tevékenységeket kellett megvalósítani:

- Tanulmány a támogató infrastruktúra szerepéről a változó feladat-ellátási rendben.
- az Önkormányzat Képviselő-testületének Polgármesteri Hivatala (a továbbiakban: Hivatal) legjelentősebb szerződéses kapcsolatainak felülvizsgálata (javaslatokat téve azok optimalizálási módozataira).
- Javaslattétel az intézmények hatékonyabb működését elősegítő szervezetet érintő intézkedések bevezetésére.
- A kiszervezett és kiszervezhető feladatok költség-haszon elemzése.

2.2 Az elemzés módszertana

Az alábbi részfeladatokat hajtottuk végre a részletes elemzés megvalósítása érdekében:

- Jogszabáyelemzés
- Dokumentumelemzés az Önkormányzat által kötött szerződések a támogató infrastruktúrát illetően
- Költség-haszonelemzés
- Interjúkészítés
- Műhelymunka az önkormányzat által foglalkoztatott, előzetesen kiválasztott dolgozókkal
- Benchmark-kutatás, hasonló adottságú települések jó gyakorlatainak ismertetése.
- SWOT-analízis
- Problématérkép, célfa készítése.
- Hatékonyabb működési modell kidolgozása.
- Akcióterv kidolgozása a javaslatok beépítésére.

2.3 Az elemzés forrásai

Az elemzéseket elsősorban az Önkormányzat által szolgáltatott dokumentumok és adatszolgáltatások alapján végeztük, emellett az Önkormányzat hivatalos honlapján megjelenő adatokat is felhasználtuk. Az Önkormányzat vezetőivel interjút készítettünk, hogy megismerhessük az Önkormányzat prioritásait, átfogó képet kapjunk az Önkormányzat működéséről és céljairól. Különösen az alábbiakat emeljük ki: alapító okiratok, szervezeti és működési szabályzatok, feladat-ellátási szerződések, költségvetések és zárszámadások. Az egyes elemzési területeken külön kitérünk a fontosabb források megjelölésére.

Az írásos források mellett a kulcsemberekkel folytatott interjúk során számtalan információt nyertünk az általuk képviselt szervezet működéséről és feladatairól:

- Vicsi László polgármester
- Szabóné dr. Bartholomaei Krisztina jegyző
- Kósa Anikó alpolgármester
- Baloghné Berend Gabriella Viktória pénzügyi csoportvezető
- Szalontai Katalin Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde és az intézményvezető helyettesek
- dr. Király Eszter Szociális Szolgáltató Központ vezetője
- Gáspár Sándor Művelődési Ház és Könyvtár Vezetője

Az új önkormányzati rendszer feladat-ellátási modelljének bemutatása az Möt. és a kapcsolódó ágazati törvények nyomán, továbbá az azokat értelmező és összefoglaló minisztériumi dokumentumok, a Magyar Tudományos Akadémia kutatómunkájának eredményeit összefoglaló tanulmányok, konferencia-előadások tartalmának elemzése alapján történik.

A primer és szekunder források részletes feldolgozása során nyert információkból valós képet tudunk alkotni az önkormányzat és a támogató intézménystruktúra működéséről. A megszerzett információk rendszerezése nyomán készült a feladat-ellátási térkép, majd a fejlesztési lehetőségek relevanciáját alátámasztó problématerkép. A bemutatott hatékonyságnövelő javaslatok költség-haszon elemzésének módszertanát önálló tanulmány ismerteti. A feladatát szervezést a tanulmány zárásaként projekt implementációs terv támogatja.

3. Az új feladatellátási modell jellemzői

E fejezetben az Möt. 2013. január 1-én hatályba lépett módosításaival kialakult működési struktúrát jellemezzük röviden. Kitérünk arra, hogy a korábban önkormányzati feladatnak minősülő közfeladatok közül melyeket delegáltak máshová. Lényeges kérdés, hogy milyen kötelező, illetve önként vállalható feladatok ellátása maradt önkormányzati szinten.

Az új feladat-ellátási modellel kapcsolatban mindössze egy év adataira és tapasztalataira tudunk támaszkodni. Ebből kiindulva, a működési diszharmóniák alapján prognosztizáltuk a jövőben várható központi intézkedéseket.

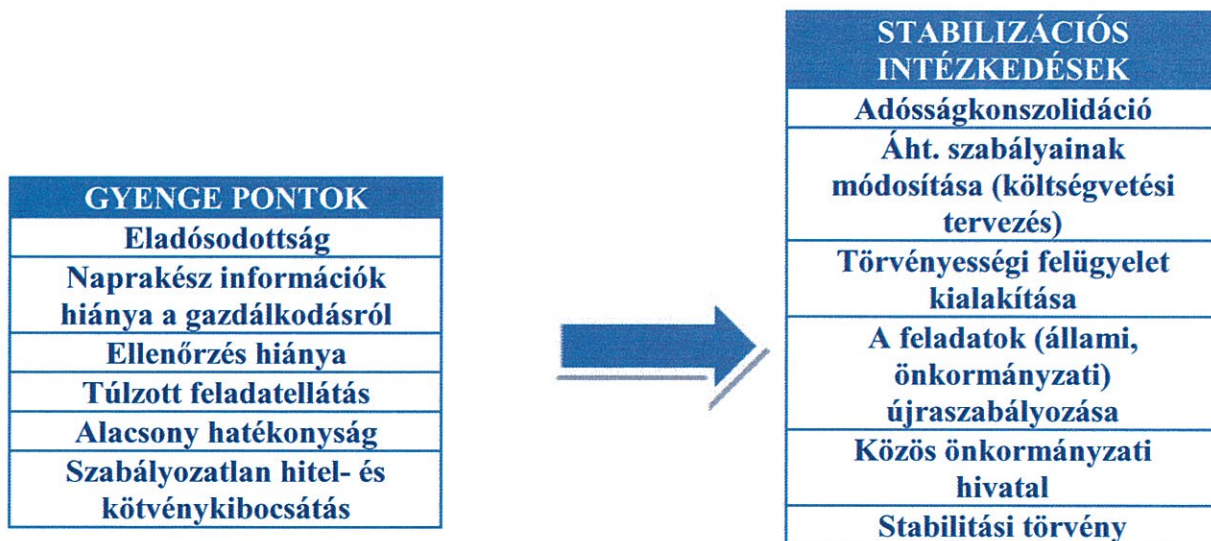
Fontos kiemelni, hogy az önkormányzati feladatok struktúráját az Möt. más, ágazati jogszabályokkal együtt határozzák meg. Ennél fogva az elemzésünkben ez utóbbiakra is kitérünk.

A feladatok átstrukturálása mellett rendkívül lényeges elem a helyi önkormányzatok finanszírozási rendszerének átalakítása is, mely során mind a források volumene, mind azok a szerkezete és felhasználási módja is változott.

Az önkormányzatokat érintő változások a feladatok és hatáskörök területén rendkívül jelentősek. A feladat- és hatásköri átalakulások mellett a gazdálkodás tekintetében is jelentős változások következtek be, amelyek a gazdálkodás szabályainak szigorodását jelentik. A hiány fedezését szolgáló eladósodás folyamatát pedig rendkívül szigorú szabályok akadályozzák. A törvény rögzíti a feladatfinanszírozás rendjét, ami azt jelenti, hogy meghatározott feladat ellátására folyósítja az állam a pénzt, aminek felhasználása kötött, másra nem fordítható. A költségvetési tervezéssel kapcsolatban a jogszabály kimondja, hogy költségvetési rendeletben működési hiány nem tervezhető, ami egy egyre több településre jellemző, „öngyilkos” gyakorlatot akadályoz meg. A veszteséges gazdálkodás következményei a helyi önkormányzatot terhelik, kötelezettségeiért a központi költségvetés nem tartozik felelősséggel, amely figyelmeztetés mindazok számára, akik az önkormányzatoknak korábban korlátlanul, a visszafizetési képesség és fedezet vizsgálata nélkül biztosították a forrásokat.

1. táblázat:
Az új szabályozás súlyponti elemei

Forrás: MTA KRTK Regionális Kutatások Intézete: A helyi önkormányzatok finanszírozásának tervezési kihívásai; ÁROP 2014

Az önkormányzati igazgatás átalakításának főbb területeit az alábbiakban mutatjuk be.

3.1 Strukturális átalakítás

Az új önkormányzati törvény alapvető célja egy modern, költségtakarékos, feladatorientált önkormányzati rendszer kiépítése, amely lehetőséget biztosít a demokratikus és hatékony működésre, ugyanakkor – a választópolgárok önkormányzáshoz való kollektív jogait érvényre juttató és védendő módon - szigorúbb kereteket szab az önkormányzati autonómiának.

Az önkormányzati struktúrában kevés igazán jelentős változással találkozhatunk. A helyi választási ciklus négyről öt évre változik. A helyi képviselőkkel szemben szigorúbb szabályok kerültek megfogalmazásra. A polgármester státusza, feladat- és hatásköre jelentősen erősödik. A jegyzővel kapcsolatos valamennyi munkáltatói jogot a polgármester látja el (kinevezés, felmentés). Más oldalról viszont megszűnik a polgármesteri és parlamenti képviselői mandátum együttes birtoklásának lehetősége. A jegyző jogállása alapvetően megváltozik. Míg korábban a képviselő-testület nevezte ki, mentette fel, s gyakorolta felette a fegyelmi jogkört, az egyéb munkáltatói jogkörök pedig a polgármestert illették, addig az Möt. szerint a jegyző munkáltatói jogainak összessége a polgármestert illeti meg.

3.2 Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló törvény – adósságkezelés engedélyezése

A helyi önkormányzatok jelentős eladósodottsága szinte állandó problémákat okozott a napi likviditásban, ennél fogva az Ötv-ben meghatározott közfeladatok ellátását veszélyeztette. Az eladósodottság mértékét az alábbi táblázat szemlélteti:

2. táblázat:

A helyi önkormányzatok adóssága, pénzforgalmi egyenlege*

	2002.	2006.	2010.	2011.	2012. várható	%-os változás 2011 /2002
Bruttó adósságállomány	191,5	490,1	1 247,5	1 196,0	1242,8	624,5
Pénzforgalmi egyenleg	-105,0	-156,5	-232,0	143,5	-60,0	-136,7

* Országos adatok milliárd forintban

Forrás: Dr. Berczik Ábel: *A helyi önkormányzatok 2014. évi feladatai és finanszírozási rendszere.* Nemzetgazdasági Minisztérium. Előadásvázlat.

A helyi önkormányzatok jövőbeni eladósodottságát megelőzendő törvényi szinten szigorították a kötelezettségvállalások rendjét:

- Az Alaptörvényben rögzítetteknek megfelelően a helyi önkormányzat adósságot keletkeztető ügyletet kizárólag a Kormány hozzájárulásával köthet. Az elfogadott költségvetésben szerepeltetett adósságkeletkezési szándékról is előzetesen tájékoztatni kell a Kormányt, a tényleges végrehajtás pedig az engedélyezéstől függ. Az adósságot keletkeztető ügyletek engedélyeztetésének szabályait a Stabilitási törvény 10. §-a, valamint az ennek végrehajtására kiadott, az adósságot keletkeztető ügyletekhez történő hozzájárulás részletes szabályairól szóló 353/2011. (XII. 30.) Korm. rendelet határozza meg.
- Az adósságból eredő fizetési kötelezettség mértéke éves szinten a saját bevételeinek 50%-át nem haladhatja meg.
- Nem kell a Kormány hozzájárulása
 - = az európai uniós vagy más nemzetközi szervezettől elnyert fejlesztési támogatások megelőlegezésére vagy önrészére szolgáló hitelek,
 - = a költségvetési éven belüli működési célú hitel (likvid hitel),
 - = a reorganizációs hitelek, valamint
 - = a törvényben írt értékhatár alatti ügyletek esetében.
- Az adósságmegújító hitelt is engedélyeztetni kell.
-

3.3 Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény – közpénzekkel való gazdálkodás

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) és a végrehajtására kiadott, az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011.(XII.31.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Ávr.) tartalmazza az önkormányzati alrendszer gazdálkodására vonatkozó 2012. január 1-től hatályos új szabályokat. Az új szabályozás alapelve az egységes szabályok kialakítása, a kivételek számának csökkentése. Az alábbiakban az új szabályozás jelen tanulmányhoz kapcsolódó elemeit mutatjuk be.

Költségvetési tervezés

Az Áht. 23.§ (2) bekezdése rögzíti a helyi önkormányzat költségvetési rendeletének tartalmára vonatkozó előírásokat. Az Áht. 23.§ (2) bekezdésének a) és b) pontja szerint elkülönülnek egymástól a helyi önkormányzat költségvetési bevételei és költségvetési kiadásai, valamint a helyi önkormányzat által irányított költségvetési szervek (ide értve az önkormányzati hivatalt is) költségvetési bevételei és költségvetési kiadásai.

- A helyi önkormányzat költségvetési bevételeinek és kiadásainak meghatározásához az Áht. és Ávr. előírásain túl elsősorban az Möt. és az ágazati jogszabályok előírásai az irányadók.
- Az önkormányzati hivatal (polgármesteri hivatal, főpolgármesteri hivatal, megyei önkormányzati hivatal, körjegyzőség) költségvetési bevételeinek és kiadásainak meghatározásához szintén az Möt. és az ágazati jogszabályok az irányadók. Elsősorban az önkormányzati hivatal működéséhez, a helyi önkormányzat, helyi nemzetiségi önkormányzat gazdasági feladatainak ellátásához, a jegyzőhöz telepített államigazgatási feladatok végzéséhez szükséges személyi tárgyi feltételek biztosításához, a vagyonkezelte ingó-ingatlan vagyon fenntartásához kapcsolódó bevételek és kiadások lesznek az önkormányzati hivatal költségvetési bevételei és kiadásai.

Helyi önkormányzati költségvetési szervek gazdálkodása

Az Ávr. 10.§ (1) bekezdése alapján, ha a költségvetési szerv nem rendelkezik gazdasági szervezettel, az irányító szerv köteles gazdasági szervezettel rendelkező költségvetési szervet kijelölni, amely a gazdasági szervezettel nem rendelkező költségvetési szerv tekintetében az Ávr. 9.§ (2) bekezdés c) pontja szerinti pénzügyi-gazdasági feladatokat ellátja. E feladatok ellátására az Ávr. 10.§ (3) bekezdése alapján az önkormányzati hivatal, a többcélú kistérségi társulás munkaszervezete, vagy kifejezetten másköltségvetési szervtervezési, gazdálkodási, finanszírozási, adatszolgáltatási és beszámolási feladatai ellátására létrehozott helyi önkormányzati költségvetési szerv külön gazdasági szervezet nélkül is kijelölhető.

Önkormányzati költségvetési szervek

Az elkülönülő és átlátható gazdálkodás, valamint az önálló elemi költségvetés alapján minden költségvetési szerv részére az önkormányzat által választott számlavezetőnél önálló fizetési számlát (nem alszámlát) kell nyitni. Ez nem a költségvetési szerv gazdálkodási jogkörétől függ, tehát mind az önállóan működő és gazdálkodó, mind az önállóan működő költségvetési szerv is köteles az önálló számlanyitásra.

- Azon önállóan működő költségvetési szerv részére, mely ezidáig nem rendelkezett saját adószámmal és fizetési számlával, önálló adószámot kell kérni a Magyar Államkincstár útján az állami adóhatóságtól és az előzőekben ismertetett önálló fizetési számlát (nem alszámlát) kell nyitni.
- Amennyiben a költségvetési szervnek az önkormányzat vagy az önkormányzati hivatal számlájához kapcsolódó alszámlája van, ezt az önálló fizetési számlája megnyitásával egyidejűleg meg kell szüntetni.

Szerződések

A korábbi egységes gazdálkodás elve alapján a helyi önkormányzatok a magánjogi szerződések megkötésekor sok esetben az önkormányzat neve mellett az önkormányzati hivatal adószámát és bankszámláját tüntették fel és használták. Az Ávr. 174.§ (4) bekezdése alapján a helyi önkormányzat által 2012. január 1. előtt kötött és folyamatban lévő olyan magánjogi szerződések (pl. támogatási szerződés, vállalkozási szerződés) esetén, amelyben az önkormányzati hivatal adóazonosító száma, számlaszáma vagy más hasonló azonosító adatai szerepelnek 2012. február 29-ig köteles volt a helyi önkormányzat adatainak átvezetését kezdeményezni.

Vagyon

Nem változik az a szabály, hogy továbbra is minden vagyon tulajdonosa az önkormányzat. Főszabály, hogy a vagyont az önkormányzat könyveiben kell nyilvántartani, kivéve azt az esetet, amikor a helyi önkormányzat vagyonkezelőt jelöl ki. Ebben az esetben a vagyonkezelő kezelésében lévő vagyont a vagyonkezelő könyveiben kell nyilvántartani.

Alapító okiratok módosítása

Lényeges változás, hogy a helyi önkormányzat, helyi nemzetiségi önkormányzat alaptevékenységeihez kapcsolódó szakfeladatok a jövőben nem szerepelhetnek az önkormányzati hivatal alapító okiratában. Ezeket a szakfeladatokat az alapító okirat módosításával törölni kellett és a Magyar Államkincstár által vezetett törzskönyvi nyilvántartás felé be kellett jelenteni. Tekintettel arra, hogy a helyi önkormányzat nem rendelkezik alapító okirattal, a helyi önkormányzat, helyi nemzetiségi önkormányzat alaptevékenységeihez kapcsolódó szakfeladatokat belső szabályzatban (pl.: SZMSZ) volt szükséges rögzíteni.

Alapesetben az önkormányzati hivatal közfeladata az igazgatási típusú feladatok ellátása (önkormányzatok általános végrehajtó igazgatása, adóigazgatás, a szakigazgatási tevékenységek – ezen belül egyes szociális ellátásokra való jogosultságról szóló döntések meghozatala és folyósítása is, illetve a helyi nemzetiségi önkormányzat feladatainak ellátása érdekében biztosított feltételek tekintetében a helyi nemzetiségi önkormányzatok igazgatási tevékenysége szakfeladatok). Minden egyéb feladat, tevékenység az önkormányzat törvényben meghatározott kötelező vagy önként vállalt közfeladata (pl. szociális, vagyongazdálkodás feladatai, városüzemeltetés, közfoglalkoztatás stb.), melyek ellátására többféle lehetőség közül választhat az önkormányzat:

- A feladat(ok) ellátására költségvetési szerve(ke)t, esetleg gazdasági társaságot hoz létre. Ez esetben az adott szakfeladatok e szervek alapító okiratában szerepelnek, az ellátásuk érdekében felmerülő kiadások és bevételek, valamint létszám a szervnél kerülnek (döntően) megtervezésre.

- Az önkormányzat intézményi keretek nélkül, „szakfeladaton” lát el valamely tevékenységet (jellemzően községekben, kis létszámmal ellátott közfeladatok ilyenek, mint pl. védőnői szolgálat, mezőőr, illetve a közfoglalkoztatás). Ez esetben a szakfeladat kiadásai és bevételei (beleértve a személyi juttatásokat is) közvetlenül az önkormányzatnál kerülnek megtervezésre és elszámolásra, a foglalkoztatottak munkáltatója a polgármester lesz.
- Lehetőség van rá, (és jellemzően a kistelepüléseken merül fel ilyen igény), hogy egyes önkormányzati feladatok ellátását a képviselő-testület az önkormányzati hivatal működési körébe utaljon. Ilyen esetekben a hivatal nem mint a feladatok „törvényi címzettje” végzi a tevékenységet, hanem úgy, mint az önkormányzat bármely más közszolgáltató költségvetési szerve.

3.4 Az önkormányzati feladatok köréből kikerült elemek

Az Mötv. az önkormányzati rendszert több új elem beillesztésével újította meg. A közügyekben vállalt kötelező feladatai csökkennek, ezzel párhuzamosan átalakul az államigazgatási (kormányzati, területi, helyi) struktúra.

Az Mötv. értelmében az önkormányzatoktól az alábbi feladatok kerültek ki:

- alap- és középfokú oktatás (finanszírozásuk részben)
- szociális és gyermekvédelmi ellátási rendszer egyes elemei
- egészségügyi szakellátó intézmények (kórházak) fenntartása
- államigazgatási feladat- és hatáskörök.

Az önkormányzatoktól elkerült a két nagyobb közszolgáltatási terület: az egészségügy és az oktatás. Az egészségügyi feladatok ellátása területén az önkormányzatoknak korábban is kisebb feladatai voltak. Az oktatás területe azonban ennél jóval jelentősebb, a kis- és közepes települések teljes költségvetésének fele-harmada erre a célra ment el.

Az Ötv.-ben a kötelező feladatok nagy része meghatározásra került, azonban az új önkormányzati törvény a település méretéhez és funkciójához igazodó, eltérő feladattelepítést tartalmaz. A konkrét feladatokat, hatásköröket nem az önkormányzati törvény, hanem az egyes ágazati törvények rögzítik.

• **Alap- és középfokú oktatás (kivéve: óvodák)**

Az óvodák fenntartása és működtetése teljes körűen települési önkormányzati feladat maradt, ezzel szemben az alap- és középfokú oktatás intézményei vonatkozásában (alapfokú iskola, gimnázium, szakközépiskola, kollégium, szak-, szakmai szolgálat) fokozott állami szerepvállalás figyelhető meg. A pedagógusok és szakmai segítők az állam alkalmazásába kerültek, bérük központi finanszírozású. A szakmai dologi kiadásokat is az állam fedezi,

azonban a működtetés költségeit (nem szakmai dologi kiadások, technikai személyzet) főszabály szerint 3000 fő feletti lélekszámú településeken az önkormányzat, ez alatti lakosságszám esetén az állam fedezi. Ettől egyedi esetekben eltérés engedélyezhető. A hatályos jogi szabályozás szerint a szakképzés teljes egészében állami feladat.

Az oktatási reform során tankerületeket hoztak létre, amelyek területe a járások illetékességi területével esik egybe. Újronnan létrehozták a Klebelsberg Intézményfenntartó Központot (a továbbiakban: KLIK), mely a köznevelési intézmények fenntartója lett. A KLIK költségvetési és jogi értelemben egységes költségvetési szerv, az operatív feladatokat ellátó tankerületi igazgatóságok és az iskolák pedig ennek jogi személyiségű szervezeti egységei.

• ***Szociális és gyermekvédelmi ellátási rendszer egyes elemei***

2013. január 1-jétől az állam átvette az önkormányzatoktól a gyermekvédelmi és a fogyatékos szakosított bentlakásos ellátásokat, az intézmények fenntartását az Emberei Erőforrások Minisztériuma által létrehozott Szociális- és Gyermekvédelmi Főigazgatóság végzi. Ezen feladatok tekintetében a szakmai feladatellátás és a működtetés egysége fennmaradt, állami kézben.

• ***Egészségügyi szakellátó intézmények (kórházak) fenntartása***

2012. május 1-jétől az állam átvette a települési önkormányzatoktól az aktív fekvőbeteg-szakellátási, a krónikus fekvőbeteg-szakellátási, valamint az integrált járóbeteg-szakellátást nyújtó egészségügyi intézményeket, majd átvállalta azok adósságait és szállítói tartozásait is.

• ***Államigazgatási feladat- és hatáskörök áttelepítése***

2013. január 1-jével megalakultak a Kormány alárendeltségében működő járási kormányhivatalok, melyek számos feladat- és hatáskört vettek át a helyi önkormányzatoktól. Külön kiemelendő, hogy az okmányirodai és gyámügyi feladatok teljes egészében ezekhez a szervekhez kerültek. A járási kormányhivatalok a szociális segélyezés területén is jelentős szerepet kaptak: az ápolási díj és az időskorúak járadékának megállapítása és folyósítása is általuk történik az új rendszerben.

3.5 Az önkormányzatok kötelező és szabadon választott feladatai az Möt.v. szerint

Az előzőekben bemutatott jogszabályi változások alapján az Möt.v. a korábbi szabályozáshoz képest eltérő feladattelepítést tartalmaz az önkormányzatok számára. A helyi önkormányzatok kötelező feladataival kapcsolatban az új szabályozás a korábbiakhoz képest jelentős eltéréseket tartalmaz.

A jelenlegi feladatok jelentős részét az állam közvetlenül biztosítja 2013-tól. A települési önkormányzatok a jövőben a valós helyi feladat-szervezési döntéseket igénylő közszolgáltatásokat biztosítják a lakosság számára. Az államigazgatási feladat- és hatáskörök döntő többsége a járási kormányhivatalokhoz kerül, biztosítva az igazgatási feladatok országon belül egyenlő színvonalon történő ellátását.

A helyi önkormányzatok feladat- és hatáskörei két nagy csoportra oszthatók: önkormányzati, illetve államigazgatási feladat- és hatáskörökre. Az önkormányzati ügyek sajátos csoportját jelentik az önkormányzati hatósági ügyek.

Az önkormányzati feladat- és hatásköröket tovább bonthatjuk:

- kötelező, illetve
- önként vállalt (fakultatív) feladat- és hatáskörökre.

Az önkormányzatok feladat- és hatáskörébe tartozik:

- 1) a helyi közügyek intézése és
- 2) a törvény által megállapított kötelező feladat- és hatáskörök

Helyi közügyek:

- a lakosság közszolgáltatásokkal való ellátásához;
- a közhatalom önkormányzati típusú gyakorlásához;
- továbbá az ezekhez szükséges szervezeti, személyi, anyagi feltételek megteremtéséhez kapcsolódnak.

Helyi közügy csak kivételesen utalható más szerv feladat- és hatáskörébe. Azt, hogy mely feladat- és hatáskörök sorolhatók a helyi közügyek közé a jogalkotó határozza meg.

Az Országgyűlés a helyi önkormányzatnak kötelező feladat- és hatáskört is megállapíthat.

Ennek két feltétele, hogy

- kötelezően ellátandó önkormányzati feladat- és hatáskör csak törvényben határozható meg;
- az Alaptörvény 34. cikk (1) bekezdése alapján a helyi önkormányzat kötelező feladat- és hatáskörének ellátásához azokkal arányban álló költségvetési, illetve más vagyoni támogatásra jogosult.

Az Mötv. 13. § (1) bekezdése határozza meg a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatokat.

Az Mötv. a főbb helyi önkormányzati feladatok felsorolásán túl kiemeli a helyi közbiztonsággal kapcsolatos önkormányzati feladatokat. A szabályozás értelmében a települési és a fővárosi

önkormányzat a helyi közbiztonságról, vagyonának, más értékének védelméről kényszerítő eszköz alkalmazására törvény alapján jogosult szervezet létrehozásával is gondoskodhat. Ez az önkormányzati közbiztonsági szervezet alaptevékenységét a települési és a fővárosi önkormányzat területe szerint illetékes megyei (fővárosi) rendőr-főkapitánysággal kötött írásbeli együttműködési megállapodás alapján, a rendőrség szakmai felügyeletével végzi. A szervezet által végezhető feladatokat, az alkalmazható kényszerítő eszközöket, az együttműködési megállapodásra, valamint a szervezet működésére vonatkozó szabályokat, továbbá az e feladatokat ellátókkal szemben támasztott személyi feltételeket törvény határozza meg.

Az Möt. mellett bármely törvény meghatározhat helyi önkormányzat számára kötelező feladatot; e tekintetben a törvények között nincs különbség.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a jogszabályok közül kizárólag a törvényi szint elegendő a hatáskör-telepítésre. A helyi önkormányzat – az Alaptörvény rendelkezései alapján – kötelező feladat- és hatásköreinek ellátásához azokkal arányban álló költségvetési, illetve más vagyoni támogatásra jogosult. Az Möt. megfogalmazása szerint a helyi önkormányzatok által kötelezően ellátandó, törvényben meghatározott feladatok ellátása működési kiadásainak fedezetét az Országgyűlés a feladatfinanszírozás rendszerén keresztül, feladatalapú támogatással biztosítja. A feladatfinanszírozási rendszerben az Országgyűlés a helyi önkormányzat kötelezően ellátandó feladataihoz jogszabályokban meghatározott közszolgáltatási szintnek megfelelő támogatást biztosít.

A helyi önkormányzati feladatokra vonatkozó új szabályozással kapcsolatban meg kell említeni az Alaptörvény ide vonatkozó rendelkezéseit is. Az Alaptörvény nem rendelkezik a helyi önkormányzathoz való jogról és annak tartalmáról, 31. cikk (1) bekezdése pusztán annyit mond, hogy „Magyarországon a helyi közügyek intézése és a helyi közhatalom gyakorlása érdekében helyi önkormányzatok működnek.”

Az Alaptörvény alapján tehát az önkormányzatok feladata a helyi közügyek intézése. Az Möt. 3. § (1) bekezdése rendelkezik a helyi önkormányzathoz való jogról:

„3. § (1) A helyi önkormányzás joga a települések (települési önkormányzatok) és a megyék (területi önkormányzatok) választópolgárainak közösségét illeti meg.”

Az önkormányzati feladat- és hatáskörökről az Möt. az alábbiak szerint rendelkezik:

„10. § (1) A helyi önkormányzat ellátja a törvényben meghatározott kötelező és az általa önként vállalt feladat- és hatásköröket.

(2) A helyi önkormányzat - a helyi képviselő-testület vagy a helyi népszavazás döntésével - önként vállalhatja minden olyan helyi közügy önálló megoldását, amelyet jogszabály nem utal más szerv kizárólagos hatáskörébe. Az önként vállalt helyi közügyekben az önkormányzat mindent megtehet, ami jogszabállyal nem ellentétes. Az önként vállalt helyi közügyek megoldása nem veszélyeztetheti a törvény által kötelezően előírt önkormányzati feladat- és hatáskörök ellátását, finanszírozása a saját bevételek, vagy az erre a célra biztosított külön források terhére lehetséges.”

A kötelező és önként vállalt feladatok esetében a prioritási sorrend korábban is egyértelmű volt, azonban az Möt. egyértelművé teszi, hogy az önkormányzat önkéntesen csak akkor vállalhat feladatot, ha kötelezettségeit maradéktalanul ellátta és csak saját forrásait vagy a kifejezetten ilyen feladatra nyújtott központi támogatást fordíthatja ilyen célra.

Az önkormányzati kötelező feladatok meghatározása tekintetében le kell szögezni, hogy az Möt. az egyes önkormányzatok közötti különbségre figyelemmel van, amikor kimondja, hogy törvény a kötelező feladat- és hatáskör megállapításánál differenciálni köteles.

Az Möt. 11. §-a a differenciált feladat telepítésről a következők szerint rendelkezik:

„11. § (2) Törvény a kötelező feladat- és hatáskör megállapításánál differenciálni köteles, figyelembe véve a feladat- és hatáskör jellegét, a helyi önkormányzatok eltérő adottságait, különösen

- a) a gazdasági teljesítőképességet;*
- b) a lakosság számát;*
- c) a közigazgatási terület nagyságát”.*

A fentiek alapján kialakulhat az a rendszer, hogy vannak olyan feladatok, amelyeket valamennyi önkormányzatnak el kell látni, ezek adják az önkormányzatiság lényegét. A kötelező feladatokon kívül és a kötelezően biztosítandó szakmai, személyi, tárgyi és anyagi feltételeken kívül – melyet jogszabály állapíthat meg az egyes önkormányzatok biztosíthatnak többlétszolgáltatást, vállalhatnak egyéb feladatot.

Kötelező feladatok

Az Möt. megalkotásában az a szándék öltött testet, hogy az új rendszerben a helyi önkormányzatok a valós helyi feladat-szervezési döntéseket igénylő közszolgáltatásokat biztosítsák a lakosság számára. Megmaradt az alapelv, hogy a helyi önkormányzatok számára kötelező feladatot továbbra is csak törvény írhat elő, az önkormányzatok eltérő adottságait tekintetbe véve.

Az Möt. 13. § (1) bekezdésében és a kapcsolódó ágazati törvényekben meghatározott kötelező önkormányzati feladatok az alábbiak:

- településfejlesztés, településrendezés, településüzemeltetés (köztemetők, közvilágítás, kéményseprés stb.);
- óvodai ellátás: óvodák fenntartása és működtetése;
- szociális, gyermekvédelmi és gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások területén: az idősek és hajléktalanok szakosított bentlakásos ellátása;
- egészségügyi alapellátás (háziorvosi, fogorvosi stb.), az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások, környezet-egészségügy (pl. köztisztaság, rovarirtás);
- kulturális szolgáltatás (könyvtár, közművelődés, előadó-művészet támogatása, stb.);
- helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás, ivóvízellátás, szennyvízelvezetés, szennyvízkezelés és szennyvíz-ártalmatlanítás (csatornaszolgáltatás),
- lakás- és helyiséggazdálkodás;
- honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem,
- közreműködés a település közbiztonságának biztosításában;
- helyi közfoglalkoztatás;
- helyi adóval, gazdaságszervezéssel és turizmussal kapcsolatos feladatok;
- sport, ifjúsági ügyek;
- nemzetiségi ügyek;
- helyi közösségi közlekedés biztosítása;
- hulladékgazdálkodás;
- távhőszolgáltatás;
- kistermelők, őstermelők jogszabályban meghatározott termékei értékesítési lehetőségének, hétvégi árusításának biztosítása.

Törvény szintű jogszabály a fentiekén túl egyéb helyi közügy, helyben biztosítható közfeladat ellátására is kötelezheti a települési önkormányzatokat. Szintén törvény határozhat meg olyan eseteket, amelyekben az önkormányzat állami feladatokat is elláthat, külön megállapodás alapján.

Önként vállalt feladatok

Az Möt. 10. § (2) bekezdése értelmében a helyi önkormányzat - a helyi képviselő-testület vagy a helyi népszavazás döntésével - önként vállalhatja minden olyan helyi közügy önálló megoldását, amelyet jogszabály nem utal más szerv kizárólagos hatáskörébe.

Az önként vállalt helyi közügyekben az önkormányzat mindent megtehet, ami jogszabállyal nem ellentétes. Az önként vállalt helyi közügyek megoldása nem veszélyeztetheti a törvény

által kötelezően előírt önkormányzati feladat- és hatáskörök ellátását, finanszírozása a saját bevételek, vagy az erre a célra biztosított külön források terhére lehetséges.

Összességében megállapítható, hogy az önkéntes feladatvállalás lehetőségei a korábbiakhoz képest jóval nehezebbek lettek. Ez mondható el a más önkormányzattól történő feladatátvállalásról is.

Az új szabályozás egyúttal megnyitja a lakossági preferenciák széles körű kinyilvánításának lehetőségét egy adott feladat önkéntes vállalásával kapcsolatban: a hatályos jogszabály szerint erről népszavazást is ki lehet írni.

3.6 Az önkormányzati kötelező és szabadon választott feladatok finanszírozása

A 2013. évtől az önkormányzati feladat-és hatáskör átrendezéssel a finanszírozási rendszer is alapjaiban változott meg, elszakad az eddig jellemző normatív támogatási alapelvtől és feladatfinanszírozás került bevezetésre.

Az új rendszer alapján az állam adott, kötelező feladatot finanszíroz. Megszűnnek az ún. normatív támogatások, helyükbe új támogatási kategóriák lépnek. A korábbi feladat- és teljesítménymutatókon alapuló támogatási rendszer helyébe a feladatfinanszírozás, illetve az ennek irányába történő elmozdulás lép. A korábbi szabályok alapján nem feladat-, hanem forrásfinanszírozás folyt: az állam és az önkormányzat közösen viselte a szolgáltatás terheit. Azzal, hogy az önkormányzati feladatok finanszírozása megváltozott, az önkormányzatok számára érdekeltséget is teremt, hogy saját bevételeiket növeljék, mert azzal nem az állami hozzájárulás mértékét csökkentik, hanem az önkormányzat számára lehetőséget biztosítanak arra, hogy kiadásait növeljék. A feladatfinanszírozás azt is jelenti, hogy amennyiben a törvény kötelező önkormányzati feladatot állapít meg, akkor ahhoz forrást is rendeljen, viszont az érem másik oldala az, hogy ez egyben felhasználási kötöttséget is jelent, azaz az önkormányzat az adott állami hozzájárulást kizárólag az adott feladatellátással összefüggésben használhatja fel.

Az Möt. a feladatfinanszírozásról az következők szerint rendelkezik:

„117. § (1) A feladatfinanszírozási rendszer keretében az Országgyűlés a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott módon a helyi önkormányzatok
a) kötelezően ellátandó, törvényben előírt egyes feladatainak - felhasználási kötöttséggel - a feladatot meghatározó jogszabályban megjelölt közszolgáltatási szintnek megfelelő ellátását

feladatalapú támogatással biztosítja, vagy azok ellátásához a feladat, a helyi szükségletek alapján jellemző mutatószámok, illetve a lakosságszám alapján támogatást biztosít, b) az a) pontba nem tartozó feladatainak ellátásához felhasználási kööttséggel járó, vagy felhasználási kööttség nélküli támogatást nyújthat.”

A fentiek alapján jól látható, hogy a 2013-as év nemcsak a feladatstruktúra, hanem az ahhoz kapcsolódó finanszírozási modell tekintetében is alapvető változást hozott. Az új rendszerben az állam a kötelező önkormányzati feladatellátást támogatja a központi költségvetésről szóló törvényben. E támogatást az önkormányzat az adott évben csak a kötelező feladatokra fordíthatja – ha nem így tesz, a támogatást kamatokkal kell visszafizetnie.

Az új rendszer célja, hogy álljon rendelkezésre a feladatellátás fedezete, így működési hiány a jövőben ne keletkezessen. Eszköze továbbá az önkormányzatok saját bevételekben való érdekeltiségének fenntartásában

Fontos aláhúzni, hogy a rendszerváltás után kialakított normatív finanszírozási rendszerben az önkormányzatok az ellátandó feladatokat nem tudták a rendelkezésre álló forrásokból kigazdálkodni, ezért évről évre egyre nagyobb adósságokat halmoztak fel. Ezt a rendszerbeli sajátosságot, hiányosságot, problémát volt hivatott orvosolni az új finanszírozási szisztéma. Az új rendszerre való átállást a fentiek okán a teljes önkormányzati rendszerre kiterjedő állami adóssághozjáról kísérette, ez biztosította a helyi önkormányzatok tehermentesítését. (Habár ez a reform megvalósításának egyik fő pillére volt, jelen tanulmányban nem indokolt részletes elemzése, mert a támogató infrastruktúra és a szerződéses kapcsolatok felülvizsgálata, valamint a kiszervezett és kiszervezhető önkormányzati feladatok felülvizsgálata szempontjából nincs kiemelkedő jelentősége.)

A feladatfinanszírozási elv bevezetésével együtt a források szabályozásában is vannak változások. A jelentősebb különbségek a korábbi rendszerhez képest az alábbiak:

- csökkentek az átengedett bevételek – a gépjárműadó 40%-a maradt az önkormányzatoknál, és megszűnt a személyi jövedelemadó és az illetékbevételek átengedése;
- az átengedett bevételek egy része az állami támogatások forrásai közé épült be – a gépjárműadó 15%-a és a személyi jövedelemadó helyben maradó részének 3%-a;
- természetesen nem jár támogatás azokra a feladatokra az önkormányzatoknak, amelyek ellátása állami kézbe került.

3. táblázat:
Az önkormányzati átengedett bevételek alakulása*

Átengedés mértéke 2012-ben (zárójelben a 2012. évi átengedés mértéke)	Az ágazati feladatokhoz átrendezett mérték (zárójelben az összeg)	Az általános támogatásba átcsoportosított mérték (zárójelben az összeg)	Átengedés mértéke 2013-ban (zárójelben az összeg)
SZJA (8%)	4,1% (49,1 Mrd Ft)	3,9% (45,6 Mrd Ft)	0
Illeték (100%)	100% (12,3 Mrd Ft)	0	0
Gépjárműadó (100%)	45% (32,4 Mrd Ft)	15% (11,7 Mrd Ft)	40 % (29,4 Mrd Ft)

*Az adatok országos összesítést tartalmaznak

Forrás: Dr. Berczik Ábel: A helyi önkormányzatok 2014. évi feladatai és finanszírozási rendszere. Nemzetgazdasági Minisztérium. Előadésvázlat.

A finanszírozási rendszer fontosabb elemeit az alábbiak szerinti bontásban tárgyaljuk:

- Helyi önkormányzatok működésének általános támogatása
- Köznevelési feladatok finanszírozása
- Szociális és gyermekvédelmi ellátás finanszírozása
- Közművelődési feladatok támogatása
- Előadó-művészeti támogatás és egyéb kulturális célú támogatások
- Egyéb támogatások az önkormányzatok részére

Helyi önkormányzatok működésének általános támogatása

Három területet érint az általános támogatás: hivatali, településüzemeltetési feladatok és egyéb kötelező feladatok ellátására. Az ezek közötti forrásátcsoportosítás megengedett. Az önkormányzati hivatal működésének támogatása az elismert hivatali létszámon alapul (településnagyság alapján meghatározott, lakosságárányosan változó minimum/maximum létszám). A támogatás a hivatal dolgozóinak bér- és járulékkiadásaira, továbbá dologi kiadásaira fordítható.

A településüzemeltetés egyes kiemelt feladataira (pl. zöldterület-gazdálkodásra, közvilágításra, temető- és közútfenntartásra) is ez a keret nyújt fedezetet. A hivatali működésre és a településüzemeltetésre fordítható központi támogatást a helyi önkormányzat elvárt saját bevételei csökkentik. Ezen felül az általános, lakosságszám alapú támogatásból

finanszírozhatók további kötelező feladatok is, ezt a részt azonban nem csökkentik az önkormányzat saját bevételei.

Köznevelési feladatok finanszírozása

Amint azt a fentiekben már bemutattuk, az alap- és középfokú oktatás állami feladatellátás keretén belül valósul meg. Ennél fogva a köznevelés finanszírozása az önkormányzatok esetében tulajdonképpen az óvodai ellátás biztosítását jelenti. A rendelkezésre álló forrás 3 elemből tevődik össze:

- óvodapedagógusok és segítők bértámogatása
- óvodaműködtetés költségeinek fedezete (mely alapvetően a statisztikai gyermeklétszám alapján normatív módon került meghatározásra)
- gyermekétkeztetés költségeinek fedezete (szintén normatív meghatározású, még a 2013 előtti gyakorlat alapján).

Szociális és gyermekvédelmi ellátás finanszírozása

E körben több területen történtek feladat-ellátási és finanszírozási módosítások. A segélyezés kapcsán (ahogy azt már említettük) a normatív ápolási díj és az időskorúak járadéka az államhoz került. A segélyezés többi vonatkozásában az alapelvek nem változtak, de az egyes összegek módosultak a korábbiakhoz képest.

A szociális alap- és szakellátásnál is megmaradtak a régi normatív alapelvek, de a fajlagos összegek változtak: a házi segítségnyújtásra biztosított fajlagos összeg csökkent, míg az időskorúak, a fogyatékosok és a pszichiátriai betegek nappali ellátásának fajlagos összege nőtt.

A szakosított bentlakásos ellátások állami kézbe kerültek (az önkormányzatok és az állam közötti feladatátrendeződés ismertetésekor már kitértünk rá), kivéve az idősek és hajléktalanok szakosított bentlakásos ellátásait. Az önkormányzatok ezen feladatokra egyrészt intézményi működtetési támogatásban részesülnek, másrészt – a finanszírozás másik elemeként – a szakmai dolgozók bértámogatást kapnak. A működtetéshez szükséges forrás meghatározása a szolgáltatási önköltségen alapul, de a rendszer figyelembe veszi a szedhető térítési díjakat, s ezen bevételekkel csökkentett összeg után jár a támogatás.

A jelentősen sokrétű és differenciált szociális és gyermekjóléti szolgáltatások finanszírozásához tartozik még a bölcsődében és a fogyatékos intézményekben elhelyezett gyermekek étkeztetése is. A forrás megállapítása a 2013-as év előtt is alkalmazott keretek szerint, normatív módszerrel történik: a támogatás az egy gyermekre kalkulált éves fajlagos érték alapján jár.

Közművelődési feladatok támogatása

A közművelődési feladatok finanszírozása differenciált településtípusonként. A települési önkormányzatok rendelkezésére álló források ezen belül szakmai területenként elkülönülnek: a múzeumi ellátás, a könyvtári szolgáltatás és a közművelődés feladataira.

Érdemes megemlíteni, hogy a kulturális területen a 2013-as változások még nem valósították meg maradéktalanul a feladatfinanszírozást.

Előadó-művészeti támogatás és egyéb, kulturális célú támogatások

A helyi önkormányzatok által fenntartott, vagy támogatásban részesített nemzeti vagy kiemelt minőségű előadó-művészeti szervezetek finanszírozása ugyancsak két síkon elemezhető. Szakmai témák alapján a források: színházművészeti, zeneművészeti és táncművészeti tevékenységekhez kötődnek. A támogatás típusa szerint pedig beszélhetünk: művészeti ösztönzőről, illetve létesítmény-gazdálkodási célú működési támogatásról.

A közművelődési és előadó-művészeti támogatáson túl a helyi önkormányzatok kulturális céljaik megvalósítása érdekében központosított előirányzatokat is igénybe vehetnek. Ezek két jellemző példája a könyvtári és közművelődési érdekeltség-növelő, múzeumi szakmai támogatás, valamint az ún. artmozi-hálózat digitális fejlesztésére fordítható forrás.

Egyéb támogatások az önkormányzatok részére

Egyes kiegészítő elemek megmaradtak a korábbi finanszírozási rendszerből annak érdekében, hogy az önkormányzati gazdálkodás kiegyensúlyozott maradjon. Megmaradtak például a központosított előirányzatok (EU Önerő Alap, önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések támogatása, létszámcsoökkentési támogatás stb.), a működőképesség megőrzését segítő támogatás (plusz 2014-től rendkívüli támogatást is igénybe lehet venni) és az előre nem látható természeti vagy más eredetű veszély esetén igényelhető vis maior támogatás.

A korábbi normatív finanszírozási rendszer hiányosságai az alábbiakban foglalható össze:

- megváltozott SZJA rendszer (egykulcsos SZJA)
- a korábbi finanszírozás nem vette figyelembe az önkormányzatok eltérő bevételi lehetőségeit, az ellátandó feladatok nagyságát
- egyre több kötelező önkormányzati feladat, átláthatatlan feladat- és hatásköri rendszer
- feladatok ellátásához szükséges források biztosítása gyakran elmaradt. Ennek következménye eladósodás, vagyonfelélés, működési hiány folyamatos növekedése volt, mely szükségszerűvé tette a finanszírozási rendszer újragondolását.

A feladatfinanszírozásra való átállás, amely nem volt teljes körű, a korábbi inkább szabad felhasználású támogatásokra építkező normatív finanszírozási rendszer helyett egy kötött felhasználású, kiadásorientált szisztéma kidolgozását jelentette. Az önkormányzati kötelező feladatokhoz igazodó általános támogatások 2013-ban a hivatali feladatellátásban, a településüzemeltetési feladatok esetében (közvilágítás, köztemetők, közutak fenntartása, zöldterületgazdálkodás), a szociális szakellátásban (intézményi ellátás), valamint a köznevelési feladatok területén valósult meg. A szociális- és gyermekjóléti alapfeladatok és kulturális feladatok esetén nem alkalmazták a feladatfinanszírozást. 2014-től a feladatfinanszírozás rendszere kibővült a gyermekétkeztetés bevonásával.

Az MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont Regionális Kutatások Intézete „Zárótanulmány a hazai önkormányzatok finanszírozási helyzetéről” című tanulmánya rámutatott arra, hogy a jegyzők véleménye szerint az önkormányzatok a minden településen kötelező feladatot jelentő óvodák esetében rendelkeznek a legnagyobb befolyással. Ez az a feladatrészt, ami a köznevelési „stratégiai” ágazatból egyáltalán helyben maradt, így habár valójában korlátozott az önkormányzatok mozgástere, a helyben maradó nevelési intézmények iránti fokozott igény és az ágazatot érintő ügyekben magas társadalmi érzékenység miatt a helyi önkormányzatok a lehetséges beavatkozásokat, plusz ráfordításokat sokszor erőn felül is vállalják. A másik ok, amiért a befolyásukat magasnak érzik, hogy általában költségvetési intézményként működnek az óvodák, így az önkormányzatoknak tényleges, közvetlen ráhatásuk van a kiadásokra és az önként vállalt feladatokra. Az esettanulmányok, interjúk azt is igazolták, hogy általában éppen az óvoda-finanszírozással elégedettek az önkormányzatok 2013 óta, ami azért vélhetően nem a feladatfinanszírozás bevezetésének, hanem a pedagógus-bérrendezésnek tudható be. Az óvodák és az ifjúsági létesítmények jelentek meg a jegyzők szerint leginkább fejlesztendő (minőségi és mennyiségi dimenziók mentén) területek között is. A településméret növekedésével az óvodák és a többi ágazati feladat esetében is kimutatható a kiadásokra gyakorolt befolyás mértékének a növekedése, ami a nagyobb település-nagyobb mozgástér klasszikus összefüggést erősíti meg.

Az önkormányzati finanszírozási rendszer „fejlesztése” 2014-ben tovább folytatódott (pl. szerkezetátalakítási tartalék keretében nyújtott kiegészítő támogatások beépültek az alapfinanszírozásba). Az MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont Regionális Kutatások Intézete fent említett tanulmányában is rávilágított arra, hogy az új finanszírozási rendszerre az önkormányzatok meglehetősen eltérő módon reagáltak.

Az egy év tapasztalatai azt mutatják, hogy feladatonként eltérő mértékű finanszírozottságot eredményezett az új rendszer, ám a rugalmasság, az átcsoportosíthatóság már hiányzik. Az ÖNHIKI megszűnésével a működési hiány pótlása is nehezebb és bonyolultabb. Sok esetben rosszul kezeli, nem kellően ösztönöz a térségi feladatellátásra. Vannak ugyan kiegészítő

támogatások pl. a szociális ellátás, a családsegítés és a gyermekjóléti feladatok esetében, ám a többletfeladatok, többletkapacitások sokszor nem állnak arányban a támogatási többlettel. A feladatfinanszírozás sajnos a minimumra való törekvést hozza a felszínre (a színvonalban, a minőségben, a fajlagos költségekben), és új szolgáltatások felvétele a palettára csak akkor képzelhető el, ha van rá pályázat vagy pénzügyi ösztönző.

Az alábbi táblázat alapján látható az önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések támogatásának alakulását 2013-ban:

- a kötelező önkormányzati feladatot ellátó intézmények fejlesztésére, felújítására,
- az óvodai, iskolai és utánpótlás sport infrastruktúra-fejlesztésre, felújításra,
- a közbiztonság növelését szolgáló fejlesztések megvalósítására.

4. táblázat:

Az önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések támogatása (2013)

2011.		2012.		2013.	
önkormányzatok száma	támogatás (millió forint)	önkormányzatok száma	támogatás (millió forint)	önkormányzatok száma	támogatás (millió forint)
386	5 445,9	341	3 875,3	84	1 407,6

Forrás: Helyi közszolgáltatások versenyképességet szolgáló modernizálása. Előadásszöveg. Budapest, MTA Titkársága. 2014. március 31.

3.7 2014-es kitekintés, várható további változások

A 2013 évi tapasztalatok alapján megállapítható, hogy az új feladat-ellátási és finanszírozási rendszer működéséről a települési önkormányzatok kellő információkat szereztek és elsajátították a szükséges gyakorlati ismereteket. Az átállás nem volt problémamentes, de a rendszer további finomításával fenntarthatónak látszik a hosszú távú stabil működés.

Az első időszak tanulságai alapján az önkormányzati államtitkár a további változtatások kapcsán az alábbiak szükségességét emelte ki:

- a feladatfinanszírozási rendszer finomítása,
- új támogatási fejlesztési rendszer kialakítása,
- a települések gazdálkodásában szerepet vállaló személyek felelősségének szabályozása,
- több forrás biztosítása az önkormányzati szférának a jövőben.

Az eddigi eredmények a 2013-as tények alapján:

- a szerkezetátalakítási tartalék keretében nyújtott kiegészítő támogatások beépültek az alapfinanszírozásba;
- a településüzemeltetési támogatásnál bevezették a településkategóriánkénti fajlagos összegek szerinti finanszírozást; a saját bevételek beszámításának módszerét pedig tovább finomították;
- a gyengébb jövedelemtermelő képességű, 2000 főnél alacsonyabb lélekszámú kistelepülések támogatása;
- a pedagógus életpálya-modell bevezetése (ez az óvodapedagógusokat is érinti);
- a gyermekétkeztetésben szakítottak a normatív elosztással, annak helyét feladat alapú bér- és üzemeltetési támogatás vette át;
- a működőképesség megőrzését szolgáló támogatási rendszer új elemeként bevezették a rendkívüli támogatást, melyet kivételes esetben, a feladataik ellátását veszélyeztető helyzet elhárítása érdekében igényelhetnek az önkormányzatok;
- az adóssághozzájárulási törvényből kimaradt települések fejlesztéseinek támogatására a 2014. évi költségvetési törvény összesen 10 Mrd forint összegű forrást biztosított.

A helyi önkormányzati finanszírozás 2014. évi alapelvei

- A településektől és érdekszövetségeiktől kapott tapasztalatok alapján az önkormányzati finanszírozási rendszer finomításra kerül.
- Az idei év alapelvei azonban továbbra is érvényben maradnak:
 - a gépjárműadó 40%-a illeti meg továbbra is a helyi önkormányzatokat
 - a költségvetési törvény szerinti egyes támogatások összegét csökkenti az elvárt bevétel (a beszámítás rendszerének elvei 2013. évhez képest módosulnak)
 - a helyi önkormányzatok működőképességük fenntartása érdekében kiegészítő támogatásban részesülhetnek.
- A 2013. évi szerkezetátalakítási tartalék keretében nyújtott kiegészítő támogatások a 2014. évtől beépülnek az alapfinanszírozásba.

Önkormányzati hivatal működésének támogatása

- Alapja az elismert hivatali létszám: településnagyság alapján meghatározott minimum/maximum létszám, mely a lakosság számmal arányosan változik,
- A támogatás összege: 4 580 000 Ft/fő (3,6 millió forint/ fő bér és szocho + 0,98 millió forint dologi kiadás)
- Közös hivatalok: ösztönzés, korrekciós tényezők alkalmazása (a fenntartó önkormányzatok száma, összlakosság szám, nemzetiségi önkormányzat, hivatal székhelye járási székhely)
- Finanszírozás: nettó finanszírozás keretében a beszámítással csökkentett összeg 1/12 része havonta

- Kisebbségi korrekciók az elismert létszámban 2013-hoz képest

Általános működési feladatok támogatása

2014-ben továbbra is biztosít forrást a költségvetési törvény a működőképesség megőrzéséhez.

5. táblázat

Helyi önkormányzatok működésének általános támogatása (119,1 milliárd forint)

Jogcím megnevezés	2013. évhez képest változás
Önkormányzati hivatal működésének támogatása	Közös önkormányzati hivatal esetében a támogatás a székhely önkormányzatot illeti meg az Möt. szellemének megfelelően
Településüzemeltetéshez kapcsolódó feladatellátás támogatása	Településkategóriánkénti fajlagos összegek a támogatás alapja
Egyéb önkormányzati feladatok támogatása	2000 fő lakosságszám alatti települések esetében, ahol az egy lakosra jutó adóerőképesség 20 000 Ft alatti, ott a támogatás legalább 4 millió forint
Budapest Főváros Önkormányzatának kiegészítő támogatása	Budapest Főváros Önkormányzatát működési kiadásainak teljesítésére külön jogcímen 2 milliárd forint támogatás illeti meg – beszámítás nélkül.

Forrás: Dr. Berczik Ábel: A helyi önkormányzatok 2014. évi feladatai és finanszírozási rendszere. Nemzetgazdasági Minisztérium. Előadás vázlat.

Településüzemeltetési feladatok támogatása

- Támogatási elemek:
 - zöldterület gazdálkodás
 - közvilágítás
 - közutak fenntartása
 - köztemetők fenntartása
- A támogatások alapja a 2012. évi országosan összesített beszámolóban az adott szakfeladaton jelzettek alapján településkategóriánként számított átlagos nettó működési kiadás alapján

- A támogatás településkategóriánkénti fajlagos összegeit tartalmazza a törvényjavaslat.

Egyéb önkormányzati feladatok támogatása

A helyi önkormányzatokat további, a költségvetési törvényben nem nevesített az Möt. szerinti feladataik ellátása érdekében lakos alapú működési támogatás illeti meg az alábbiak szerint:

Támogatási összeg: 2700 Ft/fő (2013. január 1-jei KSH lakosságszám), de legalább 3 millió forint.

Új! de legalább 4 millió forint, ahol:

- a lakosságszám 2000 fő alatti és
- az egy főre jutó adóerő-képesség nem éri el a 20 000 forintot.

3.8 A feladatellátás változás összegzése

Az Möt. 13. § (1) bekezdése határozza meg a helyi önkormányzatok által ellátandó feladatokat. Ez a meghatározás azonban nem taxatív, törvény további önkormányzati feladatot határozhat meg. Az Möt. által meghatározott taxáció inkább csak olyan meghatározásnak tekinthető, mely feladatok közül az önkormányzatok szabadon „válogathatnak”. Ezen megközelítéssel szemben azonban a törvény szóhasználata szembemegy, mert az önkormányzatok által ellátandó feladatokról beszél. A rendelkezés elhelyezkedéséből és a törvény indokolásából kiindulva azonban arra a következtésre lehet jutni, hogy a felsorolás nem valamennyi eleme kötelező feladata az önkormányzatoknak. Így például a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény kifejezetten önként vállalt feladatról beszél.

Az önkormányzati kötelező feladatok meghatározása tekintetében le kell szögezni, hogy az Möt. az egyes önkormányzatok közötti különbségre figyelemmel van, amikor kimondja, hogy „törvény a kötelező feladat- és hatáskör megállapításánál differenciálni köteles, figyelembe véve a feladat- és hatáskör jellegét, a helyi önkormányzatok eltérő adottságait.” Az önkormányzati adottságok különösen a gazdasági teljesítőképesség; a lakosságszám és a közigazgatási terület nagysága.

Az önkormányzatok a kötelező feladatokon kívül önként vállalt feladatokat is elláthatnak. A szétválasztás nehéz, hiszen sokszor átfedés van a feladatok között. Ennek azért van jelentősége, mivel az önkormányzatok állam általi finanszírozása is átalakult. A központi költségvetés elsődlegesen csak a kötelező feladatokra biztosít forrást, míg az önként vállalt feladatokat az önkormányzatoknak elsődlegesen saját forrásaikból kell biztosítani.

A korábbi állami normatívát a feladatfinanszírozás kezdte el felváltani, bár ez nem minden ágazatban valósult meg (pl. szociális ágazat).

Az alábbiakban az önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatainak rendszerét foglaljuk össze a megváltozott jogi környezet figyelembevételével, elsősorban azon területekre koncentrálva melyek eltérnek a korábbi szabályozástól:

- 2013. január 1-jéig valamennyi önkormányzat kötelező feladata volt az óvodai nevelés és az iskolai oktatás biztosítása. 2013. január 1-jétől a köznevelés az **óvodai nevelés** kivételével kikerült a helyi közügyek köréből, és állami feladattá vált, jóllehet az oktatás a településeken az egyik legfontosabb helyi közügynek volt tekinthető. Az önkormányzatok nem jogosultak az óvoda kivételével köznevelési intézményt fenntartani, ez a joga megmaradt az egyházaknak és a magánszféra szereplőinek is, így az alapítványoknak és a nonprofit gazdasági társaságoknak is. A jogszabály azt sem zárja ki, hogy a települési önkormányzat nonprofit gazdasági társaságot alapítson, és ebben a formában tartson fenn és működtessen köznevelési intézményt.
- Az önkormányzatok kötelező **kulturális** feladatai: közművelődési és nyilvános könyvtári közszolgáltatások nyújtása, megyeszékhely megyei jogú városai által fenntartott „megyei hatókörű városi múzeumok”. Önként vállalt feladatok: hivatásos előadó-művészeti intézmények, múzeumi és levéltári közgyűjtemények működtetése.
- A **szociális** feladatok kapcsán az önkormányzatok továbbra is kötelezettek feladatok ellátása Minden önkormányzat köteles biztosítani az étkeztetést, a házi segítségnyújtást. Az a települési önkormányzat, amelyiknek területén kétezer főnél több állandó lakos él, családsegítést, ahol háromezer főnél több állandó lakos él, családsegítést és idősek nappali ellátását, ahol tízezer főnél több állandó lakos él, a családsegítést és idősek nappali ellátását, ahol harmincezer főnél több állandó lakos él, az családsegítést és idősek nappali ellátását, időskorúak gondozóházát, éjjeli menedékhelyet, hajléktalan személyek átmeneti szállását köteles biztosítani. A megyei jogú város saját területén köteles az alapszolgáltatási feladatokat, éjjeli menedékhelyet, hajléktalan személyek átmeneti szállását, idősek otthonát, valamint - amennyiben a lakossági szükségletek indokolják - hajléktalanok otthonát és hajléktalan személyek rehabilitációs intézményét megszervezni és fenntartani.
- A településeknek és a fővárosi kerületeknek a **gyermekjóléti szolgáltatások** működtetése lakosságszámtól független kötelezettsége. Ennek keretében az önkormányzatok biztosítják a rendkívüli gyermekvédelmi támogatást, a személyes gondoskodást nyújtó alapellátások keretében a gyermekjóléti szolgáltatást, a gyermekek napközbeni ellátását, a gyermekek átmeneti gondozását, szervezik és közvetítik a máshol igénybe vehető ellátásokhoz való hozzájutást. A települési önkormányzat, a fővárosban a fővárosi kerületi önkormányzat, illetve a fővárosi önkormányzat által közvetlenül igazgatott terület tekintetében a fővárosi

önkormányzat lakosságszámtól függetlenül köteles gyermekjóléti szolgálatot működtetni. Az a települési önkormányzat, fővárosban a kerületi önkormányzat, amelynek területén tízezernél több állandó lakos él, bölcsődét, ahol húszezernél több állandó lakos él, bölcsőde mellett gyermekek átmeneti otthonát, ahol harmincezernél több állandó lakos él, az bölcsődét, gyermekek átmeneti otthonát és családok átmeneti otthonát, ahol negyvenezernél több állandó lakos él, az bölcsődét, gyermekek átmeneti otthonát, családok átmeneti otthonát és gyermekjóléti központot köteles működtetni. A megyei jogú város lakosságszámtól függetlenül köteles gyermekjóléti központot működtetni. A fentiekén kívül a településeknek sok fajta, a szociális szolgáltatásba tartozó önként vállalt feladata lehet. A nem kötelező ellátások alapja a lakossági szükséglet oldaláról jelentkező igény, amelyet elfogadnak a döntéshozók a megfelelő szakmai, pénzügyi, jogi elemzések után. Ezek közül a leggyakoribbak a következők. Támogató szolgáltatás, melynek célja a fogyatékos személyek lakókörnyezetben történő ellátása, elsősorban a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítése, valamint életvitelük önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosítása révén. Az utcán tartózkodó hajléktalan személyek helyzetének, életkörülményeinek figyelemmel kísérését, szükség esetén ellátásának kezdeményezését és az ehhez kapcsolódó intézkedések megtételét utcai szociális munka keretében kell végezni.

- Az önkormányzatok kötelező feladatai az **egészségügyi ellátás** területén a következők: a felnőtt és gyermek háziorvosi, a fogorvosi, a védőnői ellátása és az ügyelet, az iskola-egészségügyi ellátás biztosítása.
- **Településüzemeltetési** feladatok: köztemetők kialakítása és fenntartása, közvilágításról való gondoskodás, helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása. 2013. január 1-jén lépett hatályba a kéményseprő-ipari közszolgáltatásról szóló 2012. évi XC. törvény, melynek alapján a közszolgáltatás biztosítása a megye egész területén a megyeszékhely megyei jogú város önkormányzatának, Budapesten a fővárosi önkormányzatnak a kötelező feladata, de a települési önkormányzatok átvállalhatják ezt.
- **Vízgazdálkodási** feladatok: a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény alapján a települési önkormányzat köteles gondoskodni a település nem közműves ivóvízellátásáról. Az önkormányzat a 2000 lakosegyenértékkal jellemezhető szennyvízkibocsátás feletti szennyvíz-elvezetési agglomerációt alkotó településeken a keletkező használt vizek (szennyvizek) szennyvízelvezető művel való összegyűjtéséről, tisztításáról, a tisztított szennyvíz elvezetéséről, illetőleg a más módon összegyűjtött szennyvíz, továbbá a szennyvíziszap ártalommentes elhelyezésének megszervezéséről köteles gondoskodni. Az előzőekben

- meghatározott feladatok lakosegyenértéktől függetlenül köteles gondoskodni azokon a területeken, amelyeket a vízbázisok, távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellátási létesítmények védelméről, továbbá a felszín alatti vizek minőségét érintő tevékenységekkel összefüggő egyes feladatokról szóló jogszabályok határoznak meg. Köteles ellátni a településen található szennyvízbekötés nélküli ingatlanok esetében a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésének szervezéséről és ellenőrzéséről.
- **Víziközmű-szolgáltatás:** a víziközmű szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény szerint az állam vagy a települési önkormányzat kötelessége és joga gondoskodni a közműves ivóvízellátással és a közműves szennyvízelvezetéssel és -tisztítással kapcsolatos víziközmű-szolgáltatási feladatok elvégzéséről. Víziközmű kizárólag az állam és települési önkormányzat tulajdonába tartozhat.
 - **Kistermelők, őstermelők – helyi piac:** új feladatként jelenik meg a kistermelők és őstermelők helyi értékesítési lehetőségei biztosítása. Az Möt.v.-ben meghatározott új feladat csak a piacokon általában megjelenők egy részének, a helyi termelők piacra juttatásának kötelezettségét írja elő. A részletszabályokat a vásárokról, a piacokról és a bevásárlóközpontokról szóló 55/2009. (III. 13.) Korm. rendelet tartalmazza.
 - **Helyi közösségi közlekedés biztosítása:** a személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvény szerint a települési önkormányzat, valamint önkormányzatok társulásának önként vállalt feladata lehet, a fővárosban a Fővárosi Önkormányzat kötelező feladata a közszolgáltatások megszervezésével kapcsolatos intézményi és szabályozási keretek kialakítása, a helyi személyszállítási közszolgáltatások megszervezése, a közlekedési szolgáltató kiválasztása, a helyi személyszállítási közszolgáltatások – a személyszállítási közszolgáltatási szerződések megkötésével történő – megrendelése, a helyi közlekedés díjainak szerződés keretében történő megállapítása, a helyi személyszállítási közszolgáltatások bevételekkel nem fedezett indokolt költségeinek megtérítése, valamint a szolgáltatások teljesítésének ellenőrzése.
 - **Hulladékgazdálkodás:** a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény szerint a települési önkormányzat kötelező feladata a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás ellátása, melyet a közszolgáltatóval kötött hulladékgazdálkodási közszolgáltatási szerződés útján biztosítja, amelyet csak egy, az Országos Hulladékgazdálkodási Ügynökség által engedélyezett szolgáltatóval köthet írásban.

- **Rendvédelmi feladatok:**

- **Közbiztonsági referens:** 2012. január 1-jétől az önkormányzatoknak kötelező közbiztonsági referenst foglalkoztatni. A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény alapján a polgármester jelöli ki a katasztrófák elleni védekezéssel összefüggő feladataiban közreműködő közbiztonsági referenst.
- **Mezőőrség:** fegyveres biztonsági őrségről, a természetvédelmi és a mezei őrszolgálatról szóló 1997. évi CLIX. törvény a helyi önkormányzatok részére mezei őrszolgálat felállítását teszi lehetővé. A mezei őrszolgálat a települési önkormányzat közigazgatási területéhez tartozó termőföldek őrzéséről ily módon gondoskodhat. Új elemként jelenik meg, hogy a mezei őrszolgálat megalakítása előtt az önkormányzatnak megállapodást kell kötnie a rendőrséggel.
- **Polgárőrség:** a polgárőrségről és a polgárőr tevékenység szabályairól szóló 2011. évi CLXV. törvény lehetőséget biztosít polgárőr szervezet létrehozására. A polgárőr egyesület is akkor kezdheti meg munkáját, ha a működési területén illetékes rendőr-főkapitánysággal írásbeli megállapodást köt. A polgárőr egyesületeknek meg kell felelniük az egyesülési jogról, a közhasznúsági jogállásról, valamint a civilszervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény rendelkezéseinek is. A helyi önkormányzat önként vállalt feladatként támogathatja az e tevékenységre irányuló helyi önszerveződő közösségeket és kapcsolatot tarthat velük a bűnmegelőzési feladatok hatékonyabb ellátása érdekében.
- **Katasztrófavédelem:** A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvényben és a végrehajtásáról szóló 234/2011. (XI. 10.) Korm. rendeletben a polgármester katasztrófák elleni védekezéssel kapcsolatos feladatai szerepelnek. Míg 2012-ben még a polgármester volt a helyi védelmi bizottság vezetője, addig a törvény módosulása kapcsán január 1-jétől már a járási hivatalok vezetői. Ennek ellenére számos hatásköre és feladata maradt a polgármestereknek: a polgármester (a fővárosban a főpolgármester) az illetékességi területén irányítja és szervezi a felkészülés és a védekezés feladatait. E feladatok végrehajtására – a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szerve egyetértésével – közfoglalkoztatási támogatást igényelhet az erre a célra létrehozott költségvetési előirányzat terhére, a külön jogszabályban meghatározottak szerint. Fontosnak tartjuk megjegyezni, hogy 2012. január 1-jével a hivatásos önkormányzati tűzoltóságok állami tűzoltósággá alakultak át. A tűzoltóságok átalakítása során – a köznevelési struktúraváltozással ellentétben – minden, az önkormányzat tulajdonában lévő, ingó és ingatlan vagyon a feladattal együtt az államhoz került,

mely a tűzoltóság használatában volt és a tűzoltóság működtetését és fenntartását szolgálta.

- **Honvédelem:** A polgármester korábban a helyi védelmi bizottság elnöke volt, de 2013. január 1-jétől ezt a pozíciót a járási hivatal vezetője tölti be. [Valójában azonban a tényleges végrehajtás, tehát a meghozott döntések alapján az intézkedések végrehajtása a polgármesternél maradt, hiszen a polgármester rendelkezik azokkal az eszközökkel, amelyek béke, rendkívüli állapot, szükségállapot, megelőző védelmi helyzet vagy váratlan támadás idején tényleges beavatkozásra adnak lehetőséget. (pl. a településen működő önkormányzati szervek tevékenységének összehangolása, a rendkívüli intézkedésekből eredő feladatok végrehajtásának irányítása).
- **Közfoglalkoztatás:** A közfoglalkoztatás átalakítása következtében 2011. január 1-jétől megszűnt a közmunkaprogram, a közcélú munka és a közhasznú munkavégzés, melyeket az egységes közfoglalkoztatás rendszere váltott fel. Az Mővt. 15. §-a úgy rendelkezik, hogy a helyi önkormányzat feladat- és hatásköreinek ellátása során - törvényben meghatározott módon és mértékben - biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személy feladatellátásba történő bevonását.
- **Nemzetiségi ügyek:** a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény több feladatot is meghatároz a helyi önkormányzat számára. A helyi önkormányzatnak a szervezeti és működési szabályzatában részletesen szabályoznia kell a képviselő-testülete feladatait a településen működő települési nemzetiségi önkormányzattal kapcsolatban. A helyi önkormányzat a helyi nemzetiségi önkormányzat részére biztosítja az önkormányzati működés személyi és tárgyi feltételeit, továbbá gondoskodik a működéssel kapcsolatos végrehajtási feladatok ellátásáról. A települési önkormányzat ellátja továbbá a helyi nemzetiségi önkormányzat működésével, gazdálkodásával kapcsolatos nyilvántartási, iratkezelési feladatokat is, és biztosítja a jelnyelv és a speciális kommunikációs rendszerhasználatát.

4. Önkormányzati feladatellátás - Kiszervezés

Ebben a részben az egyes önkormányzati feladatok, közszolgáltatások ellátási formáit és szervezési módjait mutatjuk be.

Az Önkormányzat a törvényben foglalt, illetve vállalt feladatait saját szervein, az általa alapított intézmények, továbbá más önkormányzattal kötött társulás útján láthatja el, illetve egyes feladatok ellátásával megbízhat gazdasági társaságot, egyesületet, alapítványt. A feladat ellátásának formáját az Önkormányzat a jövőben is a hatékonyság, és a finanszírozhatóság figyelembe vételével szervezi.

A kötelező önkormányzati feladatok esetében az önkormányzatoknak lényegében nincs mérlegelési lehetőségük, valamilyen formában (saját intézmény, gazdasági társaság, vagy kiszervezés útján) biztosítani kell az ott felsorolt feladatok ellátását. Az önkormányzat a feladatait teljesítheti a saját maga által alapított intézmények vagy gazdasági társaságai útján, szerződéssel a feladat ellátását átadhatja vállalkozásnak vagy civil szervezetnek az ellátási felelőssége megtartásával.

Az önkormányzati feladatellátás lehetséges formáit az alábbi táblázat mutatja:

6. táblázat:
Önkormányzati feladatok

Forrás: AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL ELLÁTOTT KÖTELEZŐ ÉS ÖNKÉNT VÁLLALT FELADATOKRÓL, FEJLESZTÉSI LEHETŐSÉGEKRŐL, MEGLÉVŐ ÉS POTENCIÁLIS BEVÉTELI FORRÁSAIRÓL; ÁROP szervezetfejlesztési projekt 2010.

A tapasztalatok azt mutatják, hogy a legerősebb hatást a szervezeti forma megválasztásában a jogszabályok és a finanszírozási kondíciók fejtik ki, ugyanakkor az egyedi körülmények, szubjektív, emberi tényezők, a település civil, gazdasági szervezeti kondíciói stb. rendkívüli változatosságot és változásokat generálnak. Minél kisebb a település annál gyakrabban történik

a feladatellátás a hivatal keretén belül, minél nagyobb a település, annál inkább és annál több feladatra szakosodott saját tulajdonú gazdasági társaság látja el a feladatot.

A hivatal részeként működő szervezeti egységeken keresztül történő feladatellátás előnye lehet, hogy közvetlenül tudják befolyásolni, irányítani a működést, az egyes közszolgáltatások ellátásának feltételeit. Közvetlenül képesek biztosítani és felügyelni az egyes szervezetek, illetve a nyújtott közszolgáltatások minőségét, és azt, hogy azok maradéktalanul megfelelnek a jogszabályi (akkreditációs) feltételeknek.

Gazdasági társaságok esetén előny lehet, hogy az adott feladat ellátása olcsóbban történhet, azonban ennek hátrányai a feladatok megfelelő szintű szakmai ellátásában jelentkezhetnek. A gazdasági társaságok működése nagyobb rugalmasságot tesz lehetővé, míg a hivatali döntéshozatali szintek és szabályok jelentősen lassíthatják a reakcióidőt.

A civil szervezetek közszolgáltatási téren kifejtett aktivitása egyértelműen a nagyobb lakosságszámú településekhez kapcsolódik. A civil szervezetek a humán közszolgáltatások területén, azon belül is főként az egészségügyi és szociális ellátások, valamint a kulturális és közművelődési közszolgáltatások megszervezésében vállalnak feladatot

4.1 Feladatellátás saját intézmény útján

Az egyik mód, hogy az önkormányzat, mint közszolgáltatásra kötelezett maga láthatja el a jogszabályok által előírt feladatait, pl. intézménye útján. Az, hogy az önkormányzatok szervezik és működtetik is az egyes szolgáltatásokat (pl. úgy biztosítják a közszolgáltatást, hogy intézményt tartanak fenn), tehát a közfeladatot maguk látják el, nem szerephalmozódás, hanem a teljes folyamat (szervezéstől a megvalósításig) felvállalása.

4.2 Feladatellátás saját tulajdonú gazdasági társasággal

Az önkormányzat gazdasági társaságot is létrehozhat mind a kötelező, mind az önként vállalt feladatainak ellátására, mely társaság társasági szerződésében rögzítik a létrehozás célját és a közszolgáltatás nyújtásának kötelezettségét. Pl. az önkormányzat útjainak kezelésére, egyéb köztisztasági feladatok ellátására, köztemetők fenntartására. Feladatátadási megállapodás alapján is végezhető a közfeladat, illetve közszolgáltatást.

4.3 Feladatellátás kiszervezéssel

A másik lehetőség, hogy az önkormányzat „kiszervezi” a közszolgáltatást. Kiszervezésről akkor beszélünk, ha valamely feladatot nem az önkormányzat látja el saját apparátusa útján, hanem mintegy a közszolgáltatás megrendelőjeként lép fel és a szolgáltatás ellátását megrendeli

a magánszférától. A kisserződés következménye, hogy valamennyi közmegebízást versenyeztetni kell (általában közbeszerzés útján)

4.4 Feladatellátás civil szervezetek útján

Civil szervezetek és az önkormányzatok között leggyakrabban valamilyen közszolgáltatási, vagy a lakókörnyezet életfeltételeinek javítását szolgáló területeken jön létre együttműködés, amely kiterjedhet az önkormányzat kötelező feladatainak ellátására (pl. szociális, közművelődés), vagy az együttműködés az önként vállalt feladatellátás körét öleli fel (pl. a lakosság ellátásához kapcsolódó szolgáltatások, vidékfejlesztési programok, idegenforgalmi feladatok ellátása, stb.). A leggyakoribb közfeladat-ellátási szerződés a szociális területhez, ezen belül is többségében a törvényben meghatározott alapellátásokhoz kötődik (pl. házi segítségnyújtás, családsegítés), további gyakori terület a gyermekjóléti-, gyermekvédelmi feladatok civil szervezetekkel való ellátása. További jellemző tevékenységi kör a közművelődési-kulturális feladatok ellátása és a településüzemeltetés.

A civil szervezetekre vonatkozó szabályozás átalakult, 2012. január 1-jén hatályba lépett az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény. A törvény új gyűjtőfogalomként bevezeti a jogrendszerbe a civil szervezet fogalmát, a civil szervezetek működési formáit az alábbiak szerint határozza meg:

- egyesület,
- civil társaság (új szervezeti forma),
- alapítvány.

5. Pomáz Város támogató infrastruktúrájának bemutatása

5.1 Az önkormányzati feladatok alakulása 2010-2014 között

Helyzetelemzés – önkormányzati feladatok 2010-ben

Az Önkormányzat adatszolgáltatása szerint 2010-ben az egyes feladatok besorolása alapján önként vállalt feladatnak tekintette a következőket:

- a közétkeztetést, (a jelenlegi szabályozás szerint önkormányzati kötelező feladat)
- a sportlétesítmények fenntartását és fejlesztésének támogatását,
- a városi vásár és piac fenntartását,
- a helyi közszolgáltatási műsorszolgáltatás támogatását,
- a járó- és fekvőbeteg szakellátás feladatait - Rheumatológiai szakrendelés –a Szentendrei szakrendelés útján látta el,

- vérvételi helyiség és orvosi ügyelet,
- átmeneti gondozóház,
- zeneiskola fenntartása (2010-től 2013. január 1-jéig, ezt követően állami fenntartás)
- különböző civil szervezetek támogatása.

Az Önkormányzat 2007. és 2011. év I. félév között, nem döntött a kötelező vagy önként vállalt feladatok más önkormányzat, egyház, civil szervezet vagy vállalkozás útján történő ellátásáról. A Képviselő-testület a 2007-2010. évek közötti időszakban fejlesztési feladatokról – több utcát érintő út és csapadék vízelvezető rendszer építése, felújítása, szennyvízcsatorna-hálózat építése, közvilágítás korszerűsítése, bölcsődefejlesztés, városi gyermekintézmények fűtőkorszerűsítése, óvodai és iskolai eszközök beszerzése – döntött, amelyek az önkormányzati kötelező közfeladatok ellátását szolgálták. A beruházások 93,9%-a, a felújítások 100%-a kötelező feladatellátáshoz kapcsolódott. A 2007-2010. között elkezdett és befejezett fejlesztések forrását 1263,4 millió Ft-ot (35,2%) kötvényből származó forrás, 187,8 millió Ft-ot (5,2%) folyószámlahitel finanszírozta.

Az Önkormányzat a fenti időszakban három nonprofit gazdasági társaságban (Pomáz Tájékoztatási, Információs és Koordinációs Közhasznú Társaság Kft., Pomáz Városüzemeltetési Kft, Pomázi Zenekastély Kft.) volt többségi tulajdonos. A 100%-os önkormányzati tulajdonban lévő, újságkiadással foglalkozó Tájékoztatási társaságot 2005-ben alapította az Önkormányzat azzal a céllal, hogy havilap megjelentetésével segítse elő köztájékoztatási tevékenységét. A településtudás javítására 2006-ban hozta létre a szintén 100%-ban önkormányzati tulajdonú Városüzemeltetési társaságot. Az Önkormányzat szintén 2006-ban létrehozta a Zenekastély társaságot a Teleki-Wattay kastély kórusközpontként történő üzemeltetése céljából.

Az Önkormányzat a Pomáz Tájékoztatási, Információs és Koordinációs Közhasznú Társaság Kft-t és a Pomáz Városüzemeltetési Kft-t 2012. 12. 11-én megszüntette. A megszüntetést a költséghatékony gazdálkodás bevezetése indokolta. Ezt követően a Pomázi Polgár c. újság kiadása, valamint az évenkénti Pomáz Nap megrendezése átkerült a Művelődési Ház és Könyvtárba, ezzel 2013-as évben a Kft. addigi működésének kb. 40%-a került megtakarításra.

A jelenleg továbbra is működő Pomázi Zenekastély Kft. 90%-ban önkormányzati tulajdonú, az Önkormányzat 2006. szeptember 21. napján kötött vagyonkezelési szerződést a Teleki-Wattay kastély kezelésére, melynek feltétele volt egy nonprofit kht. (későbbiekben kft.) létrehozása, mely üzemelteti, hasznosítja a kastélyt, illetve különféle művészeti ágba tartozó rendezvényeknek helyt ad, valamint szállóként is üzemel. A vagyonkezelői jog 50 évre szól, mely alatt az önkormányzatnak többek között fenn kell tartania a működtetési célt (kórusközpont, zenei képzés).

Pomázon a közétkeztetést évtizedekig a Mátyás király Általános Iskola főzőkonyhája látta el. A konyhát 2009-ben megszüntette az önkormányzat, és azóta a közétkeztetést külső céggel végezteti, a SAPEZOK Kft.-vel 2009. december 1-jén létrejött vállalkozási szerződés útján. A megszüntetés elsődleges oka a költségek csökkentése volt.

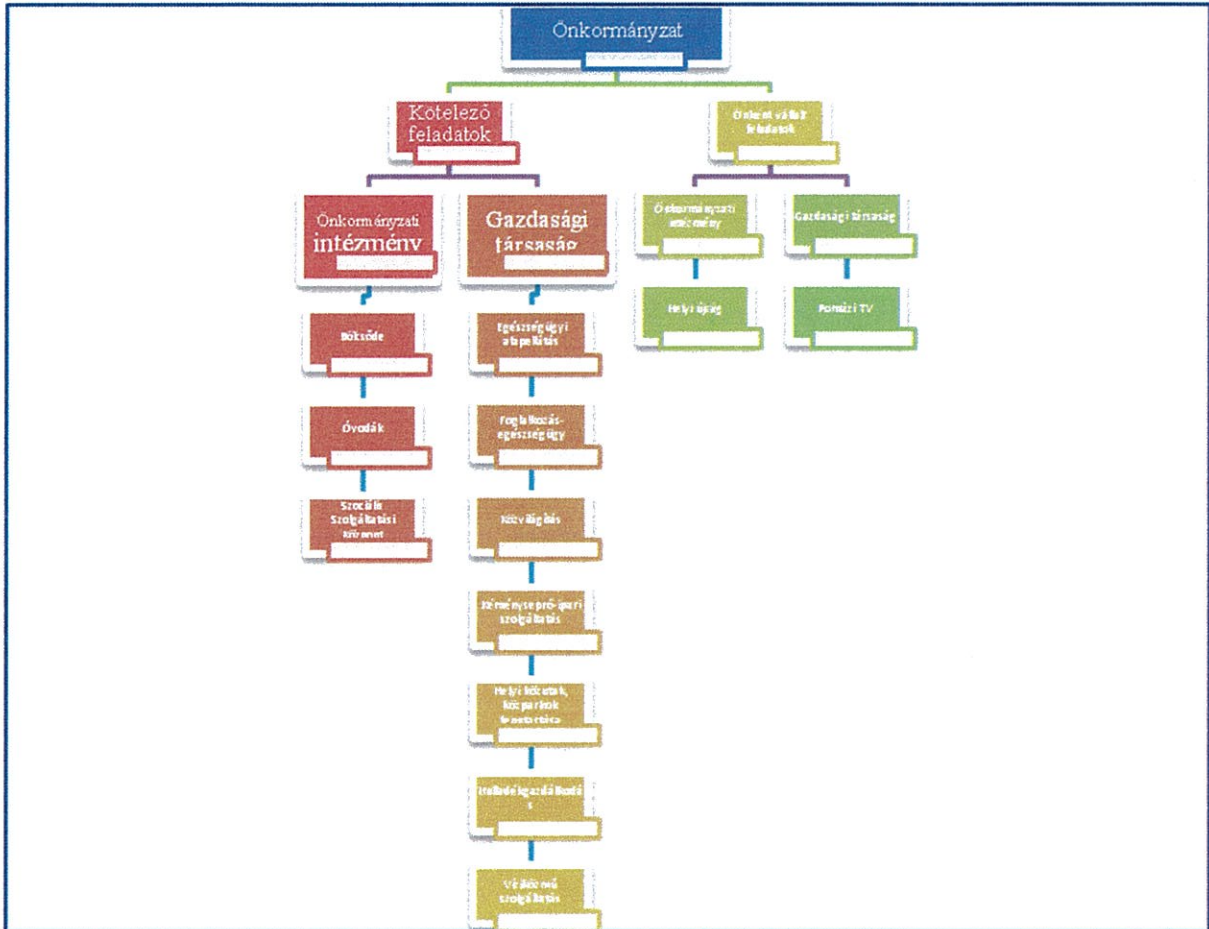
Az önkormányzat 1994-től a Szent Miklós Alapítvánnyal látta el a családsegítési feladatokat. A családsegítési feladatokat Csobánkán és Pilisszentkereszten is ellátja az Alapítvány. 2006. december 1. napjától a három önkormányzat Pomáz-Csobánka-Pilisszentkereszt Önkormányzati Társulás névvel társulást hozott létre a családsegítés, mint szociális alapszolgáltatás ellátása céljából. Az alapítvány 2010-től mindhárom önkormányzattól kapott támogatást, amely az évek során egyre nőtt (2011. évben 741.000.-Ft, 2012. évben 1.850.000.-Ft, 2013. évben 4 millió Ft, 2014.évben is 4 millió Ft).

A gyermekjóléti feladatok ellátására a Pomáz-Csobánka-Pilisszentkereszt Önkormányzati Társulási megállapodást kötött, mely szerint a Gyermekjóléti Szolgálat látja el a három településen a fenti feladatokat. A Társulási megállapodást 2013. július 1. napjával megszüntették, viszont feladatellátási szerződést kötöttek 2013. december 31-ig arra, hogy továbbra is Pomáz lássa el a tevékenységet.

Az Önkormányzat 2010-ben meglévő feladatellátásának szervezeti struktúráját az alábbi ábra szemlélteti:

7. táblázat: Az Önkormányzat feladatellátási struktúrája (2010)

Forrás: saját szerkesztés

Az egyes közfeladatok a 2007. és a 2010. évi működési kiadásainak finanszírozási forrásait ágazatonként a következő ábra szemlélteti:

*8. táblázat:
Az Önkormányzat 2010. évi működési kiadásai és finanszírozási arányai főbb feladatonként*

Ellátott feladat	Működési kiadás összesen (millió Ft)	Kötelező feladatok kiadásainak részaránya %	Működési bevétel összesen (millió Ft)	Állami támogatás részaránya %	Intézményi saját bevétel részaránya %	Önkormányzati támogatás részaránya %
Óvodák	251,3	100,0	251,3	41,3	13,4	45,3
Általános iskolák	533,4	100,0	533,4	62,7	14,9	22,4
Szakközépiskolák, szakképző intézmények	44,9	0,0	44,9	52,4	20,3	27,3
Szociális intézmények	70,1	100,0	70,1	25,0	48,7	26,3
Gyermekjóléti intézmények	70,5	100,0	70,5	50,8	3,4	45,8
Közművelődési intézmények	38,2	100,0	38,2	41,7	12,8	45,5
Igazgatási intézmények	742,3	100,0	742,3	62,1	19,3	18,6
Egyéb feladatok	142,2	0,0	142,2	20,8	18,2	61,0
Intézmények összesen	1 893,0	100,0	1 893,0	54,0	17,6	28,4
Polgármesteri hivatalban kimutatott feladatok működési kiadásai	560,9	79,4	560,9	33,7	2,0	64,3
Működési kiadások összesen	2 453,9	93,5	2 453,9	48,0	13,9	38,1

Forrás: Állami Számvevőszék: Jelentés Pomáz Város Önkormányzata gazdálkodási rendszerének 2011. évi ellenőrzéséről; 2012. április

Az Önkormányzat az adatszolgáltatása alapján a 2010. évben a folyó kiadások 93,5%-át (2294,4 millió Ft) a kötelező feladatokra, míg az önként vállalt feladatokra 6,5%-át (159,5 millió Ft) fordította. Az önként vállalt feladatokra fordított kiadás mérséklődését 2010-ben a civil szervezetek részére nyújtott támogatások csökkenése okozta. A kötelező és az önként vállalt feladatokra fordított kiadások finanszírozásához a 2010. évben összesen 1177,3 millió Ft (48,0%) állami támogatásban részesült az Önkormányzat. A teljesített kiadásokat az állami támogatáson túl 342,1 millió Ft-ot (13,9%) intézményi (tértési díj) bevételből és 934,5 millió Ft-ot (38,1%) önkormányzati saját forrásból finanszírozták.

Jelentősebb változások 2011-ben

Az Önkormányzat feladatait 2011. június 30-án (a Polgármesteri Hivatallal együtt) 11 költségvetési szervvel és három gazdasági társasága részvételével látta el. A feladatellátás telephelyeinek száma a 2007. évi 17-ről 2011. év I. félév végére 18-ra nőtt.

A kötelező és önként vállalt önkormányzati feladatok közül a Városüzemeltetési társaság a településtudásági feladatokat, a Tájékoztatási társaság az újságkiadást, a Zenekastély társaság a KVI-től átvett Teleki-Wattay kastély üzemeltetését végezte.

A családsegítés feladatainak ellátására a Szent Miklós Alapítvánnyal, a lakossági szilárd hulladék elszállítására a Városi Szolgáltató Zrt.-vel (Szentendre) szolgáltatási szerződést kötöttek. A költségvetési intézmények száma a 2011. évtől csökkent, mert a 2007-2010. években az intézmények gazdálkodási feladatait ellátó költségvetési intézményt (NOIKSZ) megszüntették.

Az Önkormányzat adatszolgáltatása alapján 2011-ben az intézmények közül a Sashegyi Sándor Általános Iskola Művészeti Szakközépiskola és Szakiskola és a Zeneiskola, az önkormányzati többségi tulajdonban lévő gazdasági társaságok közül a Tájékoztatási társaság, valamint a Zenekastély társaság látott el önként vállalt feladatot.

Az önkormányzati intézmények gazdálkodási feladatait a továbbiakban a Polgármesteri Hivatal látja el. Az önként vállalt feladatok az alapfokú művészet (zenei) oktatásához, az általános iskolai speciális tagozaton tanulók, valamint a szakiskolai és szakközépiskolai tanulók oktatásához, a helyi újság kiadásához, továbbá a helyi kisebbségi önkormányzatok, a civil szervezetek, az egyházak, az egyéb társadalmi szervezetek támogatásához kapcsolódtak.

5.2 Helyzetelemzés – önkormányzati feladatok 2014-ben

Jelenleg az Önkormányzat kötelező és önként vállalt **feladatait** (a Hivatallal együtt) **7 db költségvetési szervvel, 1 db többségi tulajdonú gazdasági társaságával, továbbá vállalkozó háziorvosok, egyéb szerződéses partnerek bevonásával, önkormányzati társulás, civil szervezetek közreműködésével, útján látta el.**

A közelmúltban végrehajtott közvélemény kutatás adatai szerint a lakosság az alábbi feladatok magas szintű végrehajtását tartja fontosnak:

- orvosi ügyelet,
- szilárdburkolatú út,
- közvilágítás,

- szemétszállítás,
- tömegközlekedés (évvél ezelőtt a Volán megszüntette a helyi közlekedést, csak helyközi közlekedés van.

5.3 A Hivatal működése

A Hivatal szervezeti felépítését, működési rendjét *Pomáz Város Önkormányzata Képviselő-testületének 1/2013. (II.21.) önkormányzati rendelete Pomáz Város Önkormányzata Szervezeti és Működési Szabályzatáról* (a továbbiakban: SZMSZ) határozza meg.

A Polgármesteri Hivatalt a Képviselő-testület a Polgármester közreműködésével irányítja. Az alpolgármester a polgármester mellett dolgozik, döntések előkészítésével segíti a polgármestert, felelősséggel a Képviselő-testületnek tartozik, de az operatív napi munkában a polgármester irányításával látja el feladatait.

A Hivatal vezetője a jegyző. A jegyző távollétében, tartós akadályoztatása esetén az aljegyző látja el a jegyző valamennyi feladatát, gyakorolja hatásköreit. A jegyző a szervezeti-, személyi kérdésekben önállóan jár el, a közfeladatok ellátását a jegyző vezetésével 4 szervezeti egység végzi:

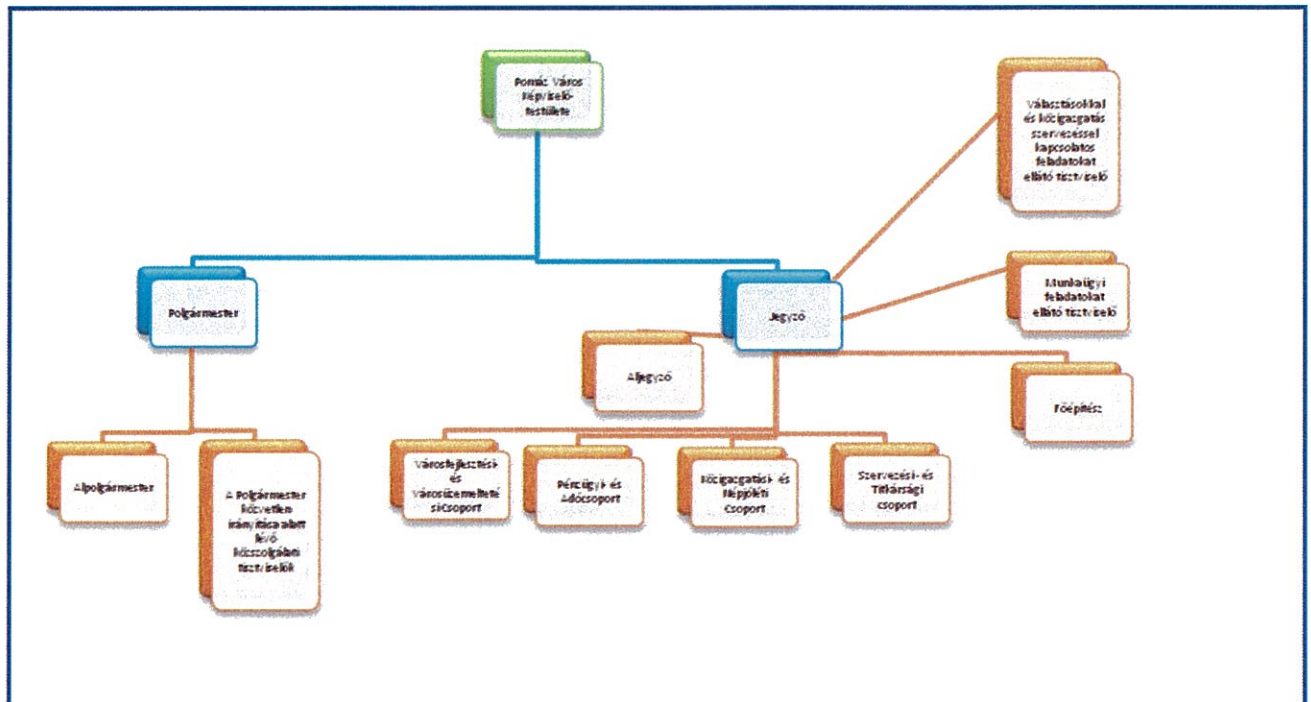
1. Közigazgatási és Népjóléti Csoport
2. Városfejlesztési és Városüzemeltetési Csoport
3. Pénzügyi- és Adó Csoport
4. Szervezési- és Titkársági Csoport

A jegyző munkáját a közvetlen irányítása alá tartozó közszolgálati tisztviselők is segítik:

- **Főépítész:** feladatai közé tartozik az önkormányzat helyi építészeti értékek védelmével kapcsolatos szabályozás előkészítése. Ellátja a műemlékvédelemhez kapcsolódó, jogszabályban meghatározott feladatokat. Közreműködik a terület- és településrendezési tervek nyilvántartására, a tervi szabályozáson alapuló adatszolgáltatásra és az ezzel kapcsolatosan felmerülő költség megállapítására vonatkozó helyi szabályok kialakításában.
- **Munkaügyi feladatokat ellátó tisztviselő:** Ellátja a Hivatal munkavállalói tekintetében a személyügyi-munkaügyi feladatokat. Ellátja a közcélú munkavállalókkal és a nem önálló bérgazdálkodási jogkörrel rendelkező intézmények tekintetében a munkaügyi feladatokat, valamint az önkormányzat fenntartásában levő intézmények vezetőivel kapcsolatos munkaügyi feladatokat.
- **Választásokkal és közigazgatás szervezéssel kapcsolatos feladatokat ellátó tisztviselő:** Szervezi az országgyűlési képviselő, az európai parlamenti képviselő, a polgármester az önkormányzati képviselő, továbbá egyéb jogszabályon alapuló

választást, valamint az országos és helyi népszavazást. Végzi a választásokkal, népszavazásokkal kapcsolatos jogszabályban meghatározott feladatokat.

9. táblázat:
A Hivatal szervezeti felépítése

Forrás: saját szerkesztés „Pomáz Város Önkormányzata képviselő-testületének 1/2013. (II.21.) önkormányzati rendelete Pomáz Város Önkormányzata Szervezeti és Működési Szabályzatáról” és mellékletei alapján

5.4 A feladatellátás intézményrendszere - Az önkormányzati intézmények működése

A kötelező és önként vállalt feladatok többségének ellátását az Önkormányzat intézményei (az Önkormányzat által alapított költségvetési szervek) útján végzi.

A város által működtetett költségvetési intézmények:

- a Hivatal,
- Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde (a bölcsődével együtt 6 telephellyel),
- Szociális Szolgáltatási Központ,
- Művelődési Ház és Könyvtár.

Köznevelési feladatokat ellátó intézmények

Óvodai feladatellátás:

- Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde
 - o Hétszínvirág Óvoda
 - o Mesevölgyi Óvoda
 - o Mesedombi Óvoda
 - o Mesevár Óvoda
 - o Napsugár Óvoda

Iskolai feladatellátás

- Sashegyi Sándor Általános Iskola Művészeti Szakközépiskola és Szakiskola,
- Mátyás király Általános Iskola,
- Német Nemzetiségi Általános Iskola.

A köznevelési intézmények – az óvodákon kívül – a állami fenntartásba kerültek a Klebelsberg Intézményfenntartó Központba történő beolvadással. Ennek értelmében az Önkormányzatnak a közneveléssel kapcsolatos egyetlen szakmai feladata maradt, kötelező fenntartási kötelezettséggel az óvodai ellátás. Az önkormányzatok ezen túlmenően semmilyen köznevelési fenntartói jogosítvánnyal nem rendelkeznek, de kötelező feladatuk marad – általánosan – a köznevelési intézményrendszer egészében – az iskolában, kollégiumban, szakképzésben (külön törvény alapján) – résztvevő tanulók számára a tanulói étkeztetés biztosítása, és az általános iskola működtetési feladatának ellátása.

Szociális és gyermekjóléti feladatot ellátó intézmények

A Szociális Szolgáltatási Központ az alábbi tevékenységeket látja el:

- o Idősek nappali ellátása
- o Házi segítségnyújtás,
- o Családsegítés,
- o Gyermekjóléti szolgáltatás,
- o Időskorúak átmeneti ellátása,
- o Szociális étkeztetés,
- o Család- és nővédelmi egészségügyi gondozás
- o Gyermekétkeztetés.

A Családsegítő Szolgálati tevékenységet jelenleg az Önkormányzattal kötött ellátási szerződés keretében a Szent Miklós Alapítvány látja el, melynek szakmai felügyeletét az Szociális Szolgáltatási Központ vezetője végzi. Az Alapítvány ellátási területe kiterjed Pilisszentkeresztre és Csobánkára is.

Pomázi Bölcsőde: Az Önkormányzat a gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátását a bölcsőde fenntartásával biztosítja. Az önkormányzat fenntartásában lévő bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosítja.

Kulturális feladatot ellátó intézmény: Művelődési Ház és Könyvtár.

A fenti intézmények mellett mintegy 21 alapítvány, illetve egyesület támogatja a kultúra, művészet, nevelés és oktatás, egészségügy és más feladatok ellátását.

Egészségügyi feladatellátást végző intézmények

Szociális Szolgáltatási Központ:

Az egészségügyi alapellátás keretében a védőnői szolgálat ellátása az önkormányzat kötelező feladatai közé tartozik. Pomázon a Szociális Szolgáltatási Központ Védőnői Szolgálat Tagintézménye látja el a védőnői ellátáshoz tartozó feladatokat 6 területi védőnő foglalkoztatásával. A védőnő gondozási tevékenységét azon családok körében végzi, ahol várandós és gyermekágyas anya, illetve 0-16 éves korú gyermek él. A szolgálat a Szociális Szolgáltatási Központ Jankovich Gy. u. 2. szám alatti tagintézményében működik. A városban az iskola-egészségügyi feladatokat egy védőnő látja el.

A Szociális Szolgáltató Központ 2013. áprilistól kötött szerződést az Országos Egészségbiztosítási Pénztárral a védőnői szolgálat ellátására (előtte részben önálló intézményként működött a Védőnői szolgálat).

5.5 A feladatellátás intézményrendszere – az önkormányzat gazdasági társaságai

Pomáz Város Önkormányzata a jövőben kizárólag egy gazdasági társaságot kíván működtetni, a Pomázi Zenekastély Nonprofit Kft-t, melyben 90% tulajdoni hányaddal rendelkezik (5-5%-ban másik két gazdasági társaság).

Az önkormányzat a Kft-t pályázati kötelezettségként 50 évig köteles működtetni. A cég fő feladata közhasznú rendezvények szervezése és bonyolítása, de vannak kereskedelmi rendezvényeik is, melyeket piaci viszonyok szerint értékesítenek (pl. esküvők, céges rendezvények a szállodában).

Alkalmazotti létszám 3 fő (2 teljes munkaidő, gondnok és ügyvezető, fél munkaidőben).

5.6 A feladatellátás intézményrendszere - szerződéses szolgáltatók

Egészségügyi alapellátás

A települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében köteles gondoskodni a háziiorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról, a fogorvosi alapellátásról, az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról, a védőnői ellátásról, valamint az iskola-egészségügyi ellátásról.

Az Önkormányzat a felnőtt háziiorvosi, gyermekorvosi és a fogorvosi alapellátást feladatellátási szerződések útján biztosítja. Jelenleg 6 felnőtt háziiorvossal, 3 gyermekorvossal, 4 fogorvossal van érvényes szerződése az Önkormányzatnak.

Foglalkozás-egészségügy

Az Önkormányzat munkavállalói részére a foglalkozás-egészségügyi ellátásokat a Gesztenyevirág Egészségügyi Szolgáltató Bt-vel 2007. június 29-én – kötött megbízási szerződéssel biztosítja.

Köztemetők kialakítása és fenntartása

A temetők rendjéről Pomáz Város Önkormányzatának többször módosított 16/1994.(10.19.) sz. rendelete rendelkezik. Pomáz területén egyházi fenntartásban 4 felekezeti temető van. A köztemetést a Katolikus és a Református egyházzal közösen biztosítja az Önkormányzat.

Közvilágításról való gondoskodás

Az Önkormányzat közvilágítási közszolgáltatási feladatait jelenleg az ELEKTRO V.T. KFT.-vel 2011. január 2-án kötött üzemeltetési szerződés útján biztosítja. A szerződés mind az üzemeltetésre, mind a karbantartásra kiterjed.

Kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása

A kéményseprő-ipari közszolgáltatás körébe tartozó feladatokat a Pest Megyei Kéményseprő és Tüzeléstechnikai Kft. látja el.

Helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása.

Egyéni vállalkozók, és jogi személyek (cégek) bevonásával biztosítja az Önkormányzat.

Hulladékgazdálkodás

A hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény szerint a települési önkormányzat a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás ellátását a közszolgáltatóval kötött hulladékgazdálkodási közszolgáltatási szerződés útján biztosítja, amelyet csak egy, az Országos Hulladékgazdálkodási Ügynökség által engedélyezett szolgáltatóval köthet írásban.

A szolgáltató csak nonprofit társaság lehet.

Pomáz Város Önkormányzata Képviselő-testületének a települési szilárd hulladék kezelésével összefüggő közszolgáltatási tevékenységről és a köztisztasági tevékenységről szóló többször módosított 2/2005.(09.12.) sz. rendelete értelmében Pomáz Város közigazgatási területén, mint működési területen a települési és közületi szilárd hulladék begyűjtésére, kezelésére, ártalmatlanításáról való gondoskodására irányuló közszolgáltatást – közbeszerzési eljárás alapján – a Városi Szolgáltató Zrt. látja el.

A kötelező közszolgáltatási feladat ellátására az Önkormányzat 2014. január 24-én szerződést kötött Városi Szolgáltató Zrt.-vel.

A tárgyhoz kapcsolódóan fontos kiemelni, hogy az Önkormányzat tagja a Duna-Vértes Köze Regionális Hulladékgazdálkodási Társaságnak. A Társulási Megállapodás 2004. június 29-én került aláírásra, a társult önkormányzatok közigazgatási területükön regionális integrált hulladékgazdálkodási rendszer kialakítása céljából.

Víziközmű-szolgáltatás

A víziközmű-szolgáltatásra vonatkozó szabályozás 2012-ben jelentősen átalakult. A víziközmű szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény szerint az állam vagy a települési önkormányzat kötelessége és joga gondoskodni a közműves ivóvízellátással és a közműves szennyvízelvezetéssel és -tisztítással kapcsolatos víziközmű-szolgáltatási feladatok elvégzéséről.

Víziközmű kizárólag az állam és települési önkormányzat tulajdonába tartozhat. E törvényhely értelmében a víziközmű-szolgáltatóknak 2013. január 1-jével a víziközmű vagyont a fekvése szerinti települési önkormányzat tulajdonába kellett adnia. A feladat ellátásához szükséges víziközmű-üzemeltetési jogviszony az ellátásért felelős és a víziközmű-szolgáltató között létrejöhet vagyonkezelési szerződéssel, koncessziós szerződéssel vagy bérleti-üzemeltetési szerződéssel.

Az Önkormányzat jelenleg a Duna Menti Regionális Vízmű Zrt.-vel kötött szerződés alapján látja el a víziközmű-szolgáltatással kapcsolatos közszolgáltatási feladatait.

Helyi újság és Pomáz TV működtetése

A Pomázi Polgár az Önkormányzat havonta megjelenő sajtóorgánuma. Jelenlegi kiadója a Művelődési Ház és Könyvtár. A helyi újság 1992 óta tájékoztat a településen történő legfontosabb közéleti, kulturális és egyéb eseményekről, rendezvényekről, információkról, jelenleg 5500 példányban jelenik meg.

A Pomáz TV az Önkormányzattal vállalkozási szerződéses viszonyban álló elektronikus médium. A műsorok az Erményi Stúdióban készülnek, a szerkesztőség tulajdonosa és vezetője Erményi Csaba. Közel két évtizede működő elektronikus médium a településen. A Pomáz Tv 1994. augusztus 20-án kezdte meg műsorközvetítését. Az Erményi Stúdió által készített adások minden nap láthatóak, emellett napi 24 órás képűjság is működik. A műsorok megtekintésének lehetősége a kábel TV-hálózat, azaz gyakorlatilag az egész város területén adott.

Az Önkormányzat szerződéses kapcsolatainak áttekintése során látható, hogy mind a kötelező, mind az önként vállalt feladatainak ellátásához széles körű szerződéses kapcsolatok tartoznak, melyeket az Önkormányzat külső partnerekkel, valamint más önkormányzatokkal köt.

5.7 A feladatellátás intézményrendszere - civil részvétel az önkormányzati feladatok ellátásában

Az önkormányzatok és a civil kapcsolatok legmagasabb fokát a közös feladatvállalás, vagy az önkormányzati feladatok civil feladatellátása jelenti. Az együttműködés több pontról is elindulhat. Az egyik jellemző eset, amikor egy szolgáltatást a civilek saját kezdeményezéséből indítanak el, majd annak fontosságát a helyi döntéshozók felismerik és további feladatok ellátására kötnek feladat-ellátási szerződést.

Óvodai feladatellátás

Pomázon a gyermekek óvodai ellátását az önkormányzati fenntartású Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde látja el. Az önkormányzati fenntartású óvodák mellett, a városban működő alapítványi, egyesületi és korlátolt felelősségű társaság fenntartásában lévő intézmények is biztosítják a feladatellátást:

- Tündérmű Óvoda (Fenntartó: Tündérmű és Mesepalota Egyesület),
- Mese-kuckó Óvoda és Bölcsőde (Fenntartó: Mesekuckó Óvodáért Alapítvány),
- Mackó-Kuckó Óvoda – Bölcsőde (Fenntartó: JELEN A JÖVŐNK-ÉRT Egészségmegőrző, Szociális és Oktatási Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság).

A kultúra, oktatás-nevelés, egészségügyi és további feladatok ellátásában Pomázon az alábbi szervezetek vesznek részt az önkormányzati feladatok ellátásában: és más feladatok ellátását.

- Átmentés Alapítvány
- Csikó Kislovasság Egyesület
- Emberséggel, Kultúrával Pomázért Közhasznú Alapítvány
- ENA Egészséges Nemzetért Alapítvány
- Felzárkózunk Regionális Fejlesztő-Tanácsadó-Továbbképző Közhasznú Alapítvány
- Hajrá Pomáz Egyesület
- Holdvilág-árok Országjáró és Kulturális Egyesület
- Hét Krajcár Alapítvány a Pomázi 2. számú Óvodáért

- Honalapítás Emlékmű Egyesület
- Huncutka Alapítvány a Pomázi 1-es Óvodáért
- Icuri-Picuri Alapítvány a Pomázi IV. számú Óvodáért
- Kartália kulturális, környezetvédő és turisztikai Egyesület
- Magyar Hagyományőr Világszövetség
- Magyar Vár Alapítvány
- Napsugár Alapítvány
- Opanke Hagyományörző Kulturális Egyesület
- Őszi Napfény Alapítvány az Aktív Időskorért
- Pest Megyei Ifjúságért Egyesület
- Pomázi Állatvédő és Állatsegítő Egyesület
- Pomázi Egervári - Halmai Focisuli Sport Egyesület
- Pomázi Harcművészeti Sport Alapítvány
- Pomázi Horgászegyesület
- Pomázi Közművelődési és Környezetvédő Egyesület
- Pomázi Lokálpatrióták Egyesülete
- Pomázi Nebulókért Alapítvány
- Pomázi Német Nemzetiségi Kulturális Egyesület
- Pomázi Polgárórség
- Pomázi Református Gyülekezetért Alapítvány
- Pomázi Rehabilitációért Alapítvány
- Pomázi Szerb Kisebbségért Közalapítvány
- Pomázi Tűzoltó Egyesület
- Porpáczai Aladár Kertbarát Egyesület
- Sashegyi Sándor Alapítvány
- Szellemi Honvédelem Alapítvány
- Szent Miklós Alapítvány
- TÁTIKA Alapítvány a Pomázi III. sz. Óvodáért
- Testvérmúzsák Alapítvány

Transylvania Emlékeiért Tudományos EgyesületZöld Szív Ifjúsági Természetvédő
Tömegmozgalom

- XXI. századi Magyar Kulturális Alapítvány
- Pomázi Zenei Egyesület

5.8 Kötelező feladatok ellátása

A Képviselő-testület a jogszabályi előírásokra, valamint a megfogalmazott célokra tekintettel alkotja rendeleteit, fogadja el határozatait. Törvényben előírt kötelező feladatain túl – pénzügyi lehetőségeihez mérten - önként vállalja azon célok megvalósítását, amelyek a település

infrastruktúrájának, természeti és épített környezetének fejlesztését, a helyi társadalmi élet gyarapodását szolgálják. Ennek érdekében az Önkormányzat folyamatosan kapcsolatot tart a lakossággal, gazdasági és civil szervezetekkel, továbbá az egyházakkal.

Az Önkormányzat támogató infrastruktúrájának, valamint a fennálló szerződéses kapcsolatainak előző részekben bemutatott rendszere alapján látható, hogy a kötelező és az önként vállalt feladatokat elsősorban a saját intézményei, külső partnerekkel kötött szerződéses kapcsolatok útján, önkormányzati társulásokban való részvétellel útján látja el. Mindemellett a településen igen jelentős a különböző civil szervezetek részvétele a feladatellátásban.

Az önkormányzat kötelező feladatai ellátását - a vonatkozó jogszabályok figyelembevételével - elsősorban stratégiái, koncepciói és helyi rendeletei útján irányítja a tevékenységeket.

Településrendezés, településfejlesztés

A települési önkormányzat településfejlesztéssel, településrendezéssel kapcsolatos feladatait az épített környezet alakításáról és védelméről szóló LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) szabályoz.

Az Étv. 6. § (1) bekezdése szerint a települési önkormányzat az épített környezet, a település tervszerű alakítása és védelme érdekében e törvény és végrehajtási rendeleteinek keretei között településfejlesztési és településrendezési feladatokat lát el. Az Étv. értelmében az önkormányzatnak településfejlesztési koncepciót, az integrált településfejlesztési stratégiát és helyi építési szabályzatot kell kialakítania. A települési önkormányzat az építésügyi feladatát a helyi rendeletei megalkotásával és a kapcsolódó sajátos jogintézményekkel, továbbá a települési vagy térségi - a főépítési tevékenységről szóló kormányrendeletben foglaltak szerinti - önkormányzati főépítész közreműködésével látja el.

Az Önkormányzat 38/2013. (IV.23) önkormányzati határozata értelmében a település teljes közigazgatási területét rendezni kívánja, amely magában foglalja Pomáz Város településszerkezeti terve, helyi építési szabályzata és szabályozási terve felülvizsgálatát. Az Önkormányzat 2013. szeptember 9-én Pomáz Város településszerkezeti terve, helyi építési szabályzata és szabályozási terve felülvizsgálata elvégzésére Tervezési Szerződést kötött PESTTERV Kft.-vel.

Pomázon a helyi építésügyi feladatok ellátásában - a jegyző mint munkáltató, a polgármester közvetlen irányítása alatt - a Városi Főépítész vesz részt. Feladatai az SZMSZ-ben és munkaköri leírásban vannak meghatározva, tartalmazzák az Önkormányzat Étv.-ben meghatározott építésügyi feladatait, így különösen az Önkormányzat településrendezési feladatainak előkészítéséről, végrehajtásáról, a településrendezési tervek, eszközök

(településfejlesztési koncepció, településszerkezeti terv, szabályozási terv, helyi építési szabályzat) elkészítéséről, felülvizsgálatáról, módosításáról való gondoskodást.

Településüzemeltetés

- **Köztemetők kialakítása és fenntartása:** Köztemető nincs a településen, 4 egyházi fenntartású felekezeti temető található a településen.
- **Közvilágításról való gondoskodás:** Az Önkormányzat közvilágítási közszolgáltatási feladatait jelenleg az ELEKTRO V.T. KFT.-vel kötött üzemeltetési szerződés útján biztosítja.
- **Helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása:** önkormányzati, egyedi megrendelések, szerződések biztosítják a feladatellátást.
- **Közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása:** Pomáz Város 2010-ben módosított Integrált Városfejlesztési Stratégiája fejlesztési célként határozta meg a város parkolási problémájának megoldását. Ennek eredményeként a városban ingyenes és kijelölt parkolók vannak.

A helyi közúton, a helyi önkormányzat tulajdonában álló közforgalom elől el nem zárt magánúton, valamint téren, parkban és egyéb közterületen közúti járművel történő várakozás (parkolás) biztosítása a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény alapján történik.

A helyi közutakon, valamint a helyi önkormányzat tulajdonában álló közforgalom elől el nem zárt magánutakon, tereken, parkokban és egyéb közterületeken járművel történő várakozás biztosítását célzó közszolgáltatást a helyi önkormányzat vagy az Möt. 16/A. §-a szerinti szolgáltató látja el. Az Möt. 16/A.-a értelmében a helyi közutakon, a helyi önkormányzat tulajdonában álló közforgalom elől el nem zárt magánutakon, valamint tereken, parkokban és egyéb közterületeken közúti járművel történő várakozási (parkolási) közszolgáltatást a helyi önkormányzat, vagy kizárólag ezen közszolgáltatási feladat ellátására alapított költségvetési szerv, 100%-os önkormányzati tulajdonban álló, jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társaság, vagy e gazdasági társaság 100%-os tulajdonában álló jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társaság, illetve önkormányzati társulás láthatja el külön törvényben szabályozottak szerint. A parkolás, mint polgári jogi jogviszony alapján a parkolási szolgáltatást igénybe vevő által megfizetett várakozási díj és pótdíj összege a helyi önkormányzatot illeti meg. A szolgáltató legalább a szolgáltatás ellátásához szükséges költségekre jogosult. A várakozási díjából és pótdíjából eredő bevételeket és azok felhasználását a helyi önkormányzatnak nyilván kell tartania.

A törvény 15/A. § (4) bekezdése szerint a várakozási díj mértékét a helyi önkormányzat (fővárosban a fővárosi önkormányzat) rendeletében egy órára vonatkozó várakozási díjként határozza meg. A várakozási díj mértékének meghatározása során figyelemmel kell lenni a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás egyenértékűségére. A várakozási díjat úgy kell megállapítani, hogy legalább a ráfordításokra és a működéshez szükséges kiadásokra fedezetet biztosítson. A várakozási díj mértékét a várakozási terület jellemzői, így különösen a várakozási terület településen belüli adottságai, infrastruktúra, különböző fizetési lehetőségek biztosítása figyelembevételével kell meghatározni.

Az Önkormányzat az Mötv.-ben meghatározott parkolási közszolgáltatás biztosítását a díjfizetéssel érintett övezetek számának növelésével láthatná el, amely egyúttal a bevételeinek növelését is jelentené. A fenti jogszabályi rendelkezések alapján a várakozási díj, a pótdíj a helyi önkormányzatot illeti meg. A szolgáltató legalább a közszolgáltatás ellátásához szükséges költségekre jogosult. **Szakmai javaslatunk ennek figyelembevételével az, hogy be kellene vezetni a díjfizetéssel érintett övezetek számát a városban.**

A parkolási közszolgáltatást vagy az Önkormányzat látja el, vagy harmadik személy igénybevételével, szolgáltatón keresztül biztosítja. **Javaslatunk, hogy az Önkormányzat a parkolás biztosítására kössön közszolgáltatási szerződést, valamely a járás területén parkolási szolgáltatást nyújtó gazdasági társasággal. Gazdasági-költségvetési hatása abban állapítható meg, hogy a fizető parkolókkal kapcsolatos bevételek már nem a közszolgáltatót illetik közvetlenül, hanem azok teljes mértékben az önkormányzat bevételei. A fentiekkel kapcsolatban az Önkormányzatnak szükséges módosítani a közterületek használatáról és a közterület-foglalási díjakról szóló önkormányzati rendeletet.**

- Egészségügyi alapellátás

Az Önkormányzat az Mötv.-ben, valamint az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV törvény 125. § (1) bekezdésében meghatározott egészségügyi alapellátás biztosítását 6 háziorvos, 3 gyermekorvos, 4 fogorvos látja el. A háziorvosi körzetekről Pomáz Város Önkormányzata Képviselő-testületének 7/2012. (III.28.) önkormányzati rendelete rendelkezik. A településen 6 felnőtt háziorvosi körzet található. Az egészségügyi ellátórendszer hatékonyságának növelése érdekében fontos a felnőtt háziorvosi praxisok számának növelése. A városban működő 3 gyermekorvosi körzet el tudja látni a 0-18 éves korúak gyógyító-megelőző feladatait. Jelenleg 3 fogorvosi körzetben biztosítja az önkormányzat a lakosság ellátását.

A városban a védőnői szolgálatot hat védőnői körzetben, körzetenként egy-egy védőnő látja el. Emellett az iskola-egészségügyi ellátást egy védőnő látja el a Mátyás Király Általános

Iskolában és a Sashegyi Sándor Általános Iskolában. Jelenleg mind a 6 területi védőnő a Szociális Szolgáltatási Központ Jankovich Gy. utca 2. szám alatti tagintézményében végzi a munkáját. **A feladatellátás azonban kedvezőbb körülmények között történhetne további helyiségek biztosításával.**

Az egészségügyi szakellátás nem tartozik az alapellátási feladatokhoz, ez az Önkormányzat által elvállalt lakossági szolgáltatás. A járóbeteg-szakellátáshoz való hozzáférést Szentendre Város Egészségügyi Intézménye biztosítja a település lakossága részére. A pomázi Gálfi Béla Gyógyító és Rehabilitációs Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság járó- és fekvőbeteg ellátást nyújt a lakosok részére, amely pszichiátriai egészségügyi ellátás mellett szociális közszolgáltatást is nyújt. A betegellátás további lehetősége a magánvállalkozásként működő két egészségügyi centrum a Pomázi Egység Központ és a Fog-Ház Plussz Kft.

Az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti szolgálatot jelenleg a Pomáz Környéki Orvosi Ügyeleti Bt. látja el. A városban központi orvosi ügyelet működik, amely nemcsak a pomázi-, hanem három szomszédos település lakossága részére is igénybe vehető. A Képviselő-testület 133/2011. (IX.13.) sz. önkormányzati határozat alapján bérleti jogviszony jött létre a Pomáz Környéki Orvosi Ügyeleti Bt. és az Önkormányzat között, az Önkormányzat tulajdonában lévő, Pomáz, Kossuth L. u. 21. szám alatti háziorvosi rendelő emeleti 17 m² nagyságú helyiség használatára.

Az alapellátáshoz kapcsoló ügyeleti ellátás biztosítása az Önkormányzat kötelező feladata, de maga döntheti el, hogy ezt milyen formában biztosítja. Az egészségügyi szolgáltatások Egészségbiztosítási Alapból történő finanszírozásának részletes szabályairól szóló 43/1999. (III. 3.) Korm. rendelet alapján az ellátott feladatért járó finanszírozás az átvevőt, jelen esetben a Bt.-t illeti meg. Ennek figyelembevételével az OEP finanszírozáson kívül az Önkormányzatnak nem szükséges támogatást nyújtania, így e feladat átadása nem jelentene plusz kiadást a költségvetésben. **Az ügyeleti feladatellátás hatékony és a jogszabályoknak megfelelő ellátása érdekében szakmai javaslatunk, hogy a jelenlegi bérleti szerződés helyett a konkrét feladat ellátására vonatkozó szerződést kell kötni a Bt. és az Önkormányzat között.**

Az Önkormányzat költségvetési forrásainak hatékony felhasználása érdekében fontos, hogy a kötelező feladatok is optimális keretek között működjenek, ezért **a javasoljuk, hogy az Önkormányzat az ügyeleti ellátásra a Bt.-vel feladatátadási/átvállalási szerződést kössön, amelyben a jelenleginél kevesebb támogatási összeg határozható meg vagy megállapodhatnak abban, hogy az Önkormányzat a jövőben nem nyújt támogatást.**

- **Óvodai ellátás:** Az Möt.v.-ben meghatározott köznevelési feladatát a Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde többcélú intézmény fenntartásával biztosítja az Önkormányzat. Az

óvoda 5 telephellyel rendelkezik, emellett bölcsődei ellátást és gyermekek napközbeni ellátását látja el. Az 5 óvodai telephely egy útvonalon található.

Az óvodai ellátással kapcsolatos köznevelési feladatok célszerűbb megszervezése és ellátása érdekében szakmai javaslatunk az Önkormányzat fenntartásában működő óvodai nevelést és alapfokú oktatást biztosító intézményhálózat átszervezése. Az átszervezés első rendű szempontja az óvodai nevelés szakmai hatékonyságának megőrzése, fokozása, a humán erőforrások összekapcsolása és a működés gazdálkodási-üzemviteli oldalának koncentrált megszervezése. **Javasoljuk az óvodai ellátást biztosító intézményhálózat racionalizálását.** Az Önkormányzat adatszolgáltatása alapján a Mesevár Tagóvoda létszáma volt az elmúlt 2 évben a legkevesebb.

10. táblázat:
Az óvodáskorú gyermekek száma telephelyenként
(2013. október. 1.)

Tagintézmény	3 évesek	4 évesek	5 évesek	6 évesek	7 évesek
Hétszínvirág	39	65	40	53	3
Napsugár	20	21	15	14	1
Mesevölgy	14	21	19	20	0
Mesedomb	17	23	25	10	1
Mesevár	8	10	15	20	0
Összesen	98	140	114	117	5

Forrás: helyi adatszolgáltatás

A Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde 2013. szeptember 3-án módosított alapító okirata alapján a székhely óvoda férőhelyeinek száma 225 fő, az óvodába felvehető gyereke száma 270 fő. A fenti táblázat adataiból jól látható, hogy a székhely óvoda létszáma a tavalyi évben 204, a Mesevár Tagóvoda létszáma 53 volt. **Az óvodai ellátást biztosító intézményhálózat, a telephelyek átszervezésével az óvodai nevelés szakmai hatékonysága jobban biztosított.**

Az intézményhálózat struktúrájának racionalizálásával a Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde alapító okirata is természetesen módosításra szorul.

- **Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások**

A szociális és gyermekjóléti szolgáltatások kapcsán az Önkormányzat továbbra is kötelezett feladatok ellátására az Szt. és a Gyvtv. alapján.

A szociális ellátások területén az alapellátásokat az Önkormányzat széles körben biztosítja. A város szociális hálója úgy a szociális törvényben, mind az önkormányzati rendeletben meghatározott pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó ellátási formákra kiterjed.

Pomáz Város Önkormányzata Képviselő-testületének a szociális igazgatásról és egyes szociális ellátásokról szóló többször módosított 6/2011. (IV.1.) önkormányzati rendelete rendelkezik a helyi sajátosságoknak megfelelő, a szociális rászorultságtól függő, pénzben, valamint természetben biztosított szociális ellátások formáiról, szervezeti kereteiről, az eljárási és jogosultsági szabályokról, továbbá azok igénybevételének és érvényesítésének módjáról, feltételeiről és garanciáiról.

Az Önkormányzat az alábbi szociális ellátásokat biztosítja:

- A szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások formái:
 - a) aktív korúak ellátása
 - b) ápolási díj
 - c) önkormányzati segély
 - d) rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
- A természetben nyújtott szociális ellátások formái:
 - a) önkormányzati segély
 - b) köztemetés
 - c) méltányosságból történő közgyógyellátás

Az Önkormányzat a szociális alapellátás körében, a személyes gondoskodás esetében az alábbi szolgáltatásokat nyújtja:

- Idősek nappali ellátása
- Házi segítségnyújtás,
- Családsegítés,
- Időskorúak átmeneti ellátása,
- Szociális étkeztetés.

A személyes gondoskodást igénylő alapellátásokat az Önkormányzat a Szociális Szolgáltatási Központ útján látja el. A Családsegítő Szolgálati tevékenységet azonban jelenleg az Önkormányzattal kötött ellátási szerződés keretében a Szent Miklós Alapítvány látja el, melynek szakmai felügyeletét az Szociális Szolgáltatási Központ vezetője végzi.

A szakosított szociális ellátások közül az Önkormányzat a Szociális Szolgáltatási Központ keretén belül az Idősek nappali ellátását nyújtó szolgáltatást (Idősek Klubja) biztosítja.

Az Önkormányzat az alábbi gyermekjóléti ellátásokat biztosítja:

- Gyermek napközbeni ellátása: a városban bölcsődei foglalkozás működik.
- Gyermekjóléti szolgáltatás: a Szociális Szolgáltatási Központ Gyermekjóléti Szolgálat Tagintézménye biztosítja.

A családsegítési feladatokat a Szent Miklós Alapítvány Pomázon, Csobánkán és Pilisszentkereszten látja el. Az alapítvány 2010-től mindhárom önkormányzattól kapott támogatást: 2011. évben 741.000.-Ft, 2012. évben 1.850.000.-Ft, 2013. évben 4 millió Ft, 2014. évben is 4 millió Ft.

Elsődleges szempont, hogy az Önkormányzat a lakosság részére a lakosság szükségleteinek megfelelő komplex, átjárható szolgáltatást nyújtson. **Ellátási érdekből, gazdasági és szakmai szempontból megvizsgálva a szolgáltatásokat, a feladatellátások működtetésének átszervezése biztosítaná a hatékony gazdaságos üzemeltetést. A jelenlegi intézményi szervezeti struktúra átalakítására az alábbiakat javasoljuk. A szakmai hatékonyság növelése érdekében javasolt a családsegítést és a gyermekjóléti szolgáltatást a Szociális Szolgáltatási Központ Gyermekjóléti Szolgálat Tagintézményéhez telepíteni, ezért szakmai javaslatunk az, hogy a családsegítési feladatok teljes egészében kerüljenek át a Szociális Szolgáltatási Központ Gyermekjóléti Szolgálat Tagintézményéhez, és ezzel egyidejűleg a családsegítési feladatok átadására vonatkozó megállapodást az Önkormányzat és Szent Miklós Alapítvány közös megegyezéssel szüntesse meg.**

- Közművelődési feladatok

A kulturális törvény 78. § (1)-(2) bekezdése alapján a városokban kötelező közművelődési intézmény működtetése. Pomáz városában egy közművelődési intézményei működik a Művelődési Ház és Könyvtár. A közművelődési feladatok finanszírozása terén az önkormányzati intézmények mellett fontos szerepet kapnak a civil szervezetek.

Az Önkormányzat közművelődési feladatellátásának formái:

Pomáz Önkormányzatának a közművelődésről szóló többször módosított 4/2000.(04.25.) számú rendelete alapján az Önkormányzat a közművelődési intézménye keretén belül biztosítja a nyilvános könyvtári ellátást.

Az Önkormányzat közművelődési intézménye útján ellátott további feladat ellátási formák:

- településismertető kiállítások, műsorok, bemutatók, versenyek szervezése,
- zenés-táncos rendezvények szervezése, e célra közösségi szintér biztosítása,

- a helyi civil szervezetek működésének elősegítése helyiség biztosításával,
- helyi lap es kiadványok kiadása,
- állami es helyi ünnepek szervezése.

- Honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem, helyi közfoglalkoztatás

A helyi bűnmegelőzés és bűnüldözés első számú felelős, jogkörrel és hatáskörrel rendelkező szerve a pomázi Rendőrőrs.

Az Önkormányzat a Pomázi Polgárőrséggel kötött együttműködési megállapodást, amelynek célja a polgárőrség fokozottabb bevonása a város közterület rendjének fenntartására irányuló munkába.

5.9 Önként vállalt feladatok rendszere

5.9.1 A kötelező és az önként vállalt feladatokra fordított források

Pomáz Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2014. évi költségvetéséről szóló 4/2014. (III. 10.) sz. önkormányzati rendelete, illetve mellékletei alapján az Önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatainak kiadásai az alábbiak szerint alakult:

5.9.2 Feladat-ellátási térkép

Kötelező feladatok - feladat megnevezése	Ellátó egység	Ellátás jellege
településrendezés, területfejlesztés	Önkormányzat – főépítész	Hivatal
köztemetők kialakítása és fenntartása	Egyházi fenntartásban 4 temető (katolikus, református, szerb és zsidó egyházközösségek) Köztemetés a katolikus és a református temetőben zajlik megállapodás alapján.	Külső szolgáltató
a közvilágításról való gondoskodás	Önkormányzat	Külső szolgáltató
kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása	Pest Megyei Kéményseprő és Tüzeléstechnikai Kft.	Külső szolgáltató
a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása	Önkormányzati	Külső szolgáltató látja el az út kialakításával kapcsolatos feladatokat, de a park fenntartást

		önkormányzat látja el pl. közmunkásokkal végeztetik.
gépjárművek parkolásának biztosítása	ingyenes parkolók vannak a városban	Önkormányzat
egészségügyi alapellátás	Önkormányzat	Külső szolgáltató
környezet-egészségügy	-----	-----
óvodai ellátás	Hétszínvirág óvoda és Bölcsőde (5 óvoda + 1 bölcsőde) Önkormányzat alá tartozik.	-----
kulturális szolgáltatások	Művelődési Ház és Könyvtár Önkormányzat alá tartozik	-----
szociális, gyermekjóléti szolgáltatások	Szociális Szolgáltató Központ Önkormányzat alá tartozik	-----
lakás- és helyiséggazdálkodás	Önkormányzat	Hivatal
hajléktalan-ellátás	Önkormányzat	szociális étkeztetés az SZSZK-ban
helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás	Önkormányzat	Hivatal
honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem, helyi közfoglalkoztatás	Önkormányzat	Hivatal
helyi adó, gazdaság szervezés, turizmus	Önkormányzat	Hivatal
termelői piac	Önkormányzat	Művelődési ház és Könyvtár
sport, ifjúsági ügyek	Önkormányzat	Bizottság
nemzetiségi ügyek	Nemzetiségi Önkormányzatok	Hivatal
közreműködés a település közbiztonságának biztosításában	Polgárőrség	Önkormányzat

helyi közösségi közlekedés biztosítása	VOLÁN Zrt.	-----
hulladékgazdálkodás	Önkormányzat	Külső szolgáltató
víziközmű	DMRV Zrt.	-----
köznevelés – épületüzemeltetés	Épület üzemeltetés Önkormányzat	Hivatal közalkalmazottak útján

Önként vállalt feladatok - feladat megnevezése	Ellátó egység	Ellátás jellege
Bursa Hungarica ösztöndíjpályázat	Önkormányzat	Bizottsági döntéssel
Kommunikációs támogatás: helyi újság és Pomáz TV működtetése	Önkormányzat	Külső szolgáltató
A mindenkori éves költségvetésben meghatározottak szerint, helyi kisebbségi önkormányzatok, civil szervezetek, egyházak támogatása és egyéb államháztartáson kívüli szervezetek támogatása	Önkormányzat	Hivatal
Testvérvárosi kapcsolat működtetési költségei	Önkormányzat	-
Orvosi ügyelet és vérvételi helyműködési támogatása	Önkormányzat	Külső szolgáltató
Közfoglalkoztatás	Önkormányzat	Hivatal
Időskorúak gondozóháza	Önkormányzat	Sz.Sz.K.

6. Szerződéses kapcsolatokra vonatkozó átfogó megállapítások

Az Önkormányzat feladat-ellátását szolgáló, bemutatott szerződéses kapcsolatokra az alábbi átfogó megállapításokat tesszük:

- a) Az Önkormányzat az önkormányzati feladatai ellátására minden esetben írásos szerződést köt. A szerződő felek alapvető jogait és kötelezettségeit a szerződések jól rögzítetik, azonban a feladatellátás struktúrájának változásával együtt az Önkormányzat a szerződéseit nem vizsgálta felül teljes körűen.
- b) A Möt.v., valamint a közigazgatási és önkormányzati rendszer reformjával összefüggő szakágazati jogszabályok – kiemelten Ptk., államháztartási törvény, számviteli törvény – 2013. évtől hatályba lépő számos változása, valamint új önkormányzati rendeletek hatálybalépését követően nem minden esetben történt meg a szerződések általános, átfogó felülvizsgálata.
- c) Az egyes közszolgáltatókkal külön-külön köt szerződést az Önkormányzat és külön az egyes intézmények, mely mind a tárgyalási pozíciót, mind a szerződések egységes kezelését, nyilvántartását és felülvizsgálatát kedvezőtlenül befolyásolja.

7. Problématérkép

7.1 Azonosított problémák

Az Önkormányzat feladat-ellátási rendszerének a hozzá kapcsolódó támogató infrastruktúrának és szerződéses kapcsolatainak az optimális feladatellátásban kockázati tényezőként jelentkező problémáit az alábbiakban fogalmazzuk meg:

- Az önkormányzat kevés önként vállalt feladatait és kötelező feladatait széles körben alkalmazott civil szervezetek bevonásával oldja meg. Jól strukturált, rendszerbe foglalt feladat-térképet az önkormányzat nem készített, a rendszerben tapasztalható hiányosságok azonosítása az új feladat-ellátási modellben nem történt meg.
- A lakossági igényeket, panaszokat nem azonosították teljes körűen, és ennél fogva a feladatellátási struktúra kialakítása során sem tudták teljes körűen figyelembe venni a lakosok részéről felmerült szükségleteket.
- Az önkormányzati feladatellátás átalakulásával együtt létrejött új feladat-ellátási struktúrában az önkormányzati feladatok delegálása széttagoltságot okoz, illetve párhuzamos feladat-ellátáshoz vezethet.
- Az önkormányzati feladatellátás jogszabályi környezetének változása miatt szükséges szerződéses kapcsolatok felülvizsgálata nem kezdődött meg, annak elmaradása gátolhatja a hatékony feladatellátást, az önkormányzati célkitűzések teljesülését.

- Az 5 óvodai telephely egy útvonalon van, 3 épület több mint 80 éves. A szolgáltatás színvonalának emeléséhez és a költségek csökkentéséhez vezethet a telephelyek összevonása, melyre mindeddig terv nem készült.
- A német ajkú nemzetiség folyamatos létszámcsökkenést mutat a német nemzetiségi általános iskolában. A közbeszerzések szétaprózottsága figyelhető meg, mely a jogszabályi megfelelés és a hatékonyság területén kockázati elem.
- A vezetői döntések, az információszolgáltatás, valamint a gazdasági tervezés területén érzékelhető az informatikai támogatásának hiánya,
- A Pomázi Zenekastély Üzemeltető Nonprofit Kft. feletti tulajdonosi joggyakorlásban hiányosságok érezhetők. Mind a tervezési, mind a számonkérési funkció hiányosságokat mutat.
- A helyi közlekedés a szakvélemény készítésének időszakában megoldatlan.
- A turisztikai vonzerő növelésére tett lépések nem hoztak kellő eredményt (pl. az Önkormányzat tájékoztatása szerint az e célra létrehozott Egyesület nem működik).

7.2 SWOT-analízis

Erősségek	Gyengeségek
- Település kedvező adottságai - Lakosság számának folyamatos növekedése - Az intézményi alapstruktúrák megfelelőek - Szakképzett munkaerő - Stabil pénzügyi-gazdasági helyzet	- Kevés helyi vállalkozás - Közelmúltban végbement struktúraváltáshoz kell alkalmazkodni - Elmaradt informatikai fejlesztések - Veszteséges saját Gt. - Lakossági igények becsatornázása nem történt meg kellően - Szabályzatok, szerződések felülvizsgálata nem történt meg
Lehetőségek	Veszélyek
- Gazdasági válság negatív hatásai enyhülnek - Közmunka-programban rejlő munkaerő kapacitás - Helyi adóbevételek növelésének lehetősége - Parkolási díj bevezetése	- Közeli nagyobb települések vonzása - Pályázati források nem elérhetők a központi régiós elhelyezkedés miatt - Közelgő önkormányzati választások

8. Gazdasági mutatók, költség-haszonelemzés

A szakmai anyag több részében kifejtett, akciótervekben megfogalmazott intézkedések hatása komplexen értékelhető. A fejlesztések, átalakítások részben a megtakarításokat és a bevételek növelését célozzák. Másik eredmény viszont, ami ennél kiemeltebb hatás a rendelkezésre álló erőforrások feladatokhoz igazodó, racionális allokációja hatékonyságnövelő. A hatékonyság javítása jelentkezik az önkormányzat által ellátandó közszolgáltatások minőségének a javításában, valamint a városfejlesztés olyan irányú serkentésében, ami növeli a vállalkozók megtelepedésének, fejlesztési kedvének esélyeit. Az Integrált Városfejlesztési Stratégia hangsúlyos eleme, hogy helyi munkalehetőségek megteremtésével, infrastruktúrafejlesztéssel olyan környezetet teremtsenek, hogy az un. alvó város jelleget változtatni tudják. Köztudott, hogy az aktív lakosság jelentős hányada Pomázon lakik és Budapesten dolgozik, amin változtatni szeretne a városvezetés.

8.1 Költség-haszonelemzés módszertana

Nehézséget okoz a módszer kiválasztásánál, hogy a klasszikus, közgazdasági értelemben vett költség-haszonelemzéshez „bázis időszakot” nem lehet találni, mivel – amint azt már több helyütt részleteztük – alapvető strukturális változások következtek be a feladatellátási-struktúra területén. Ennél fogva megalapozott összehasonlítás nem lehetséges.

A számításaink során azt a módszertant alkalmaztuk, hogy a jelenlegi állapotokból indultunk ki, a jelenlegi pénzügyi-számviteli adatok képezték a kiindulási pontot. Megvizsgáltuk, hogy az egyes átszervezésekkel, módosításokkal mennyi költség takarítható meg, illetve mennyi bevétel-növekedést lehet valószínűsíteni.

Másik szempont, hogy a feladat-ellátási modell területén az egyes változtatások esetén nem csupán gazdasági, hanem társadalmi hozammal számolni kell. Megkülönböztetünk tehát pénzügyi- és társadalmi költség-haszonelemzést.

A két költség-haszonelemzés jellemzői közti különbséget az alábbi összefoglaló ábra szemlélteti, érzékelteti:

11. táblázat:
A pénzügyi költség-haszon elemzés és társadalmi gazdasági költség-haszon elemzés
összehasonlítása

Pénzügyi költség-haszon számítás (beruházás gazdaságossági számítása)	Társadalmi – gazdasági költség-haszon számítás
Bevétel: ✓ árbevétel Ráfordítás: ✓ élő munka költségei és járulékai ✓ holt munka ráfordítás költségei ✓ fenntartási és üzemeltetési költségek	Bevétel: ✓ bevétel ✓ költségvetési támogatás ✓ társadalmi hasznosság (pl. foglalkoztatási mutatók javítása, lakosság életszínvonalának javulása, jövedelmének emelkedése) ✓ költségvetési bevételek (pl: Áfa, Szja , Tb bevételek) ✓ szociális kiadások megtakarítása (pl: gyed, gyes, munkanélküli ellátás stb.) Ráfordítás: ✓ élő munka költségei és járulékai ✓ holt munka ráfordítás költségei ✓ fenntartási és üzemeltetési költségek ✓ társadalmi károk (pl: környezetszennyezés) helyreállításának költségei

A társadalmi hasznosság a közvetlen és közvetett hatásokból vezethető le, melynek három eleme van:

- **Közvetlen haszon:** a szolgáltatás megvalósításánál jelentkezik (pl.: többlet árbevétel, üzemanyag költség megtakarítás, karbantartási költség megtakarítás, stb.). **Közvetett haszon:** a költségvetésnél jelentkező bevételek (pl.: személyi jövedelemadó, munkaadói járulék, társadalombiztosítási járulék, általános forgalmi adó, **társasági adó, vám**, stb.).
- **Tovagyűrűző haszon:** a fejlesztési beavatkozás – szolgáltatás kialakítás és működtetés –eredményeként más vállalkozásoknál jelentkező bevétel.

8.2 A költség-haszonelemzés

Az alábbiakban azon kiemelt célok költség-haszon elemzését helyezzük fókuszba, amelyek rövid és középtávon hoznak eredményeket (költségcsökkentést és hatékonyságnövelést egyaránt figyelembe véve).

- A Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde jelenleg öt tagintézménnyel működik. A telephelyek számának csökkentése az interjúk alapján végrehajtható és racionális lépés. Ennek hatása kettős. Egyrészt az üzemeltetés vonatkozásában effektív költségmegtakarítást eredményez, másrészt viszont az összevonás, centralizálás jelenti a szervezési-vezetési feladatok egységesítését, az elaprózottság megszüntetését. Az objektumok fenntartása a 2013. évi zárszámadás adatai szerint 252 millió forintba kerül, amelyből 37 millió forint a dologi kiadás, a többi pedig személyi jellegű ráfordítás. A megtakarítás 7- 10 millió Ft/év nagyságrendre becsülhető. 2014. évre az ellátásra kapott állami támogatás 300 millió forint.
- Az önkormányzat által igénybevett külső szolgáltatások volumene jelentős a város költségvetésében. Műszaki és informatikai területen javasoljuk belső munkatársak foglalkoztatásával ennek kiváltását. Hatása a partnerrel történő koordinációs, minőségellenőrzési feladatok elkerülése mellett megtakarítást is eredményez. Kézzel fogható megtakarítás a szolgáltatások vissza nem igényelhető Áfa tartalma, ami a saját alkalmazott bére után nem jelentkezik. A szolgáltatások vonatkozásában viszont ennek aránya többnyire magas, 60-80% körüli arányra becsülhető a szolgáltatás jellegétől függően. A 2014. évi költségvetés adatai szerint az igénybevett külső szolgáltatások összege 180 millió forint, melyhez döntő hányadában 27%-os Áfa tartozik.
- Realizálható megtakarítás várható a gázenergia beszerzés pályázati rendszerbe való bekapcsolása, a villamos energiához hasonló megoldásban. Elérhető megtakarítás 5- 8% a beszerzési árból.
- A közbeszerzések jelenleg igen szétaprózott megoldásban működnek. Ennek egységesítése, központba való integrálása amellyel, hogy árcsökkentő tényező az érvényes jogszabályi előírásoknak való egyértelmű megfelelést is szolgálja. Éves szinten az anyagi és szolgáltatás jellegű beszerzések értéke több mint 200 millió forint. (2014. évi költségvetési rendelet szerint.)
- Vagyongazdálkodási stratégia a kihasználatlan, forgalomképes vagyonelemek piaci értékesítése. Alapos felmérést követően listaszerűen számba vette az önkormányzat a piaci értékesítésre szánt ingatlanok körét. Ennek jelenlegi becsült piaci értéke a 2014. évi város költségvetésben, mint bevételi forrás szerepel nettó 127 millió forint értékben. Ez az információ szerepel a város Honlapján. Az értékesítés esélyeit növelni képes

szakmai, ingatlanértékesítési és befektetési profilú cégek bevonása. A szolgáltatás díja a realizálás függvénye, ugyanakkor a bevétel forrását jelenti a stratégiai célok mielőbbi megvalósításának.

- A külső és belső információszolgáltatás minőség és hatékonyságnövelő módja a szoftverrel támogatott ún. Vezetői Információs Rendszer stratégiájának kidolgozása, a rendszer komplex kialakítása és bevezetése. Ennek a cselekvési programnak a végrehajtása az információ felhasználás hatékonyságát növeli, nagyrészt automatizálja, és rendszeressé- egységessé teszi az információ áramlást. Támogatja a vezetői döntés előkészítő munkát, csökkenti a gazdasági, ügyviteli apparátus leterhelését, minőségjavító hatása sem elhanyagolható. Ide sorolható még az éves és stratégiai tervezés feladatalapú, szintén szoftverrel támogatott rendszerének bevezetése. Ezek a fejlesztések ráfordítást igényelnek, de tapasztalatok szerint megtérülő költséget eredményeznek. (A gyakran jelentkező információ szolgáltatás többletfeladatai kezelhetővé válnak.)
- A szociális és gyermekjóléti szolgáltatások gyakorlatában is jelen van a kiszervezés. A családsegítő feladatokat a Szent Miklós Alapítvány látja el Pomáz- Csobánka-Pilisszentkereszt települések lakosságának körében. Az Alapítvány éves 10 -12 millió forint költségvetésből gazdálkodik, a családsegítő tevékenység mellett fenntartja a Karitás Házat és anyagilag is támogatja a hátrányos helyzetű fiatalok nyári táboroztatását. Ennek a megoldásnak a felülvizsgálatát is javasoljuk felvenni a programba. Vizsgálni kell, hogy saját apparátussal hatékonyabban ellátható-e a feladat, valamint más települések lakosainak ellátásában milyen mértékben vegyen részt Pomáz városa. Az esetleges átszervezés nem is elsősorban megtakarítást eredményező akció, hanem erősíti az önkormányzat és a lakosság kapcsolatát.
- A családsegítő és a gyermekjóléti szolgálat összevonása mindenképpen javasolt, ezeket egyházi létesítményben lenne célszerű egybevonni.
- A Pomázi Zenekastély Nonprofit Kft látja el a Teleki-Wattay Kastély üzemeltetését, hasznosítását. Éves szinten a 2013. évi zárszámadási adatok szerint 7 millió forint működési támogatást kapott. A hasznosítási bevételek ösztönzése és az önfenntartó működés megteremtése elvárható célkitűzésként szerepelhet. A cég feletti tulajdonosi jog gyakorlásának szabályozása, ennek rendszeres dokumentálása javításra szoruló önkormányzati feladat. A cég működésének szorosabb kontrollját, elemzését az is indokolja, hogy több éve veszteségesen működik. A 2013. évi beszámoló adatai szerint az éves veszteség nagyságrendje 1,4 millió forint. A jegyzett 3 millió forint törzstőkével és 6 millió forint tőketartalékkal szemben a saját tőke pedig 1,8 millió forint a 2013. december 31.-i zárómérlegben. Egyértelmű a folyamatos veszteséges gazdálkodás és a rendelkezésre bocsátott vagyon felélése.
- Szintén csak közvetett hatással bír a helyi tömegközlekedés megteremtése. Ez a stratégiai cél, amely jelenleg nem valósult meg, a város lakosainak mindennapjait teszi

komfortosabbá. Ugyanakkor a vállalkozói munkahelyteremtés programjához is kapcsolódik.

- A német ajkú nemzetiség folyamatos létszámcsökkenést mutat a német nemzetiségi általános iskolában. Prognosztizálható, hogy rövid időn belül kifogynak a tanulók. Ez költségmegtakarítást eredményezhet, mert az egyik újépítésű szárnyba átcsoportosíthatók a gyermekek, ahol van egy tornaterem is.
- A rendelkezésünkre bocsátott szerződések szerint a PESTTERV Kft.-vel kötött tervezési szerződés alapján a tervezői, szakértő díj 10.153.650,- Ft. Amennyiben akár csak 2 fővel bővülne a főépítészhez telepítendő csoport, az biztosan növelné a költséghatékonyságot az önkormányzat számára.

9. Az önkormányzati feladatellátási modellre és a támogató infrastruktúra felülvizsgálatára vonatkozó javaslatok

Pomáz Város Önkormányzat feladatellátási modelljével kapcsolatban az alábbi fejlesztési javaslatokat tesszük:

- Az óvodai telephelyek felülvizsgálata, racionalizálása a megtakarítások érdekében.
- Szállítói szerződések felülvizsgálata.
- Szerződések nyilvántartásának elkészítése, rendszeres aktualizálása.
- Szabályzatok felülvizsgálata, szükség szerinti módosítása, esetlegesen hiányzó szabályzatok elkészítése.
- Közbeszerzések központosításának erősítése.
- Közbeszerzési szabályzat felülvizsgálata a jogszabályi megfelelés igényével.
- Információs szolgáltatás, tervezés informatikai támogatásának hiányosságainak megszüntetése.
- Informatikai szabályzat és stratégia kidolgozása / meglévő felülvizsgálata.
- Integrált városfejlesztési stratégia 2010-ben módosult utoljára, célszerű annak a felülvizsgálata az új önkormányzati szisztéma, a változó feladatellátások tükrében.
- Vagyongazdálkodási stratégia és rendeletek felülvizsgálata, esetlegesen újbóli elkészítése.
- Zenekastély Üzemeltető Nonprofit Kft. feletti tulajdonosi joggyakorlás erősítése.
- Zenekastély Üzemeltető Nonprofit Kft. kötelező szabályzatainak elkészítése.
- Zenekastély Üzemeltető Nonprofit Kft. veszteségeinek minimalizálása, működésének és gazdálkodásának racionalizálása.
- Helyi közlekedés megoldása külső szolgáltatók igénybevételével, előzetes tanulmány alapján.

Turisztikai vonzerő növelésére tett lépések eredményességének fokozása, az e célból létrehozott egyesület tevékenységének, intézkedések hatásfokának fejlesztése.

10. Implementációs terv

	intézkedés	határidő	felelős	végtermék
1.	Szállítói szerződések felülvizsgálata	2015. 01. 31.	belső ellenőr	jelentés
2.	Szabályzatok felülvizsgálata, javaslattétel	2015. 01. 31.	jegyző	jelentés
3.	Szerződések nyilvántartása felülvizsgálata	2015. 02. 15.	gazdasági csoportvezető	jelentés
4.	Közbeszerzési szabályzat felülvizsgálata	2015. 02. 15.	jegyző	új szabályzat
5.	Informatikai szabályzat felülvizsgálata	2015. 03. 15.	jegyző	új szabályzat
6.	Vagyongazdálkodási stratégia felülvizsgálata	2015. 03. 15.	képviselő-testület	új stratégia
7.	Tulajdonosi joggyakorlás erősítése Zenekastély Kft.	2015. 03. 15.	képviselő-testület	intézkedések megtétele

11. Felhasznált dokumentumok

1. Pomáz Város Önkormányzat Képviselő-testületének Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 1/2013. (II.21.) rendelete
2. Pomáz Város Önkormányzat Képviselő-testületének többször módosított 32/2006. (2007. III. 6.) önkormányzati rendelete a város helyi építési szabályzatáról
3. Pomáz Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája (2010)
4. Pomáz Város Önkormányzatának Gazdasági Programja
5. Pomáz Város Helyi Esélyegyenlőségi Programja (2013. április 22.)
6. Önkormányzati intézmények SZMSZ-ei
7. Szerződések